

AS SAARTE LIINID
Majandusaasta aruanne

Majandusaasta algus: 01.01.2022

Majandusaasta lõpp: 31.12.2022

Ärinimi: AS SAARTE LIINID

Registrikood 10216057

Aadress: Rohu 5, Kuressaare linn
Saaremaa vald, 93819 Saare maakond

Telefon: +372 453 0140

Elektronposti aadress: info@saarteliinid.ee

Interneti kodulehekülg: www.saarteliinid.ee

Põhitegevusalad: Sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused
(EMTAK 52221)

SISUKORD

2022. AASTA TEGEVUSARUANNE	3
1. ETTEVÖTTE ÜLDTUTVUSTUS	3
2. OMANIKU OOTUSED	3
3. ETTEVÖTTE TEGEVUSKESKKOND	4
5. INVESTEERINGUD, SOETUSED JA ARENGUVÄLJAVAATED.....	6
6. KVALITEEDI- JA KESKKONNAJUHTIMINE.....	7
8. HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA ARUANNE	8
Finantsseisundi aruanne	10
Kasumi-ja koondkasumiaruanne.....	11
Rahavoogude aruanne	12
Omakapitali muutuste aruanne.....	13
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	14
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused	14
Lisa 2 Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja otsused, peamised riskid	22
Lisa 3 Uute ja muudetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) kasutuselevõtt	29
Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed	30
Lisa 5 Varud.....	30
Lisa 6 Materiaalne põhivara.....	31
Lisa 7 Immateriaalne põhivara	33
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	33
Lisa 9 Maksuvõlad ja ettemaksed	33
Lisa 10 Laenukohustused ja netovõlg	34
Lisa 11 Rendid.....	36
Lisa 12 Sihtfinantseerimine	37
Lisa 13 Omakapital.....	38
Lisa 14 Müügitulu	39
Lisa 15 Tulu sihtfinantseerimisest.....	39
Lisa 16 Muude oluliste kasumiaruande kirjete all-liigendused	40
Lisa 17 Finantstulud- ja kulud.....	41
Lisa 18 Laenude tagatised ja panditud varad	41
Lisa 19 Tehingud ja saldod seotud osapooltega	42
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK.....	44
JUHATUSE JA NÕUKOGU LIIKMETE ALLKIRJAD 2022 MAJANDUSAASTA ARUANDELE	45
MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EESTI MAJANDUSE TEGEVUSALADE KLASSIFIKAATORILE (EMTAK).....	46

2022. AASTA TEGEVUSARUANNE

1. ETTEVÕTTE ÜLDTUTVUSTUS

AS Saarte Liinid on 1994. aastal asutatud riigile kuuluv äriühing, mille ainuaktsionäriks on Eesti Vabariik, keda esindab majandus- ja taristuminister. Ettevõtte põhiülesandeks on riigile regionaalselt oluliste sadamate haldamine ja arendamine.

Äriühingu põhilisteks klientideks on parv- ja liinilaevadega reisijatevedu korraldavad operaator-ettevõtted ning sadamate kaudu veetavate kaupade omanikud ja laevaagendid, kellele tagatakse:

- sõitjateveo avalikuks teenindamiseks vajalikud laevaühendused saartega nii Eesti rannikumeres kui Peipsi järve sadamates;
- meretranspordi korraldamise tingimused regionaalsetes sadamates, mis teenindavad põhiliselt Eesti saartel ja Lääne-Eestis asuvate ettevõtjate kaubavoogusid, mis moodustavad olulise osa kogu piirkonna ekspordist.

AS Saarte Liinid on sadamate maa ja infrastruktuuri omanik või kasutab neid hoonestusõiguse lepingute alusel. Sadama pidajana haldame ka kogu teenuste osutamiseks vajalikku taristut, kuhu kuuluvad kaid, rambid, ootealad, laoplatid, laadimisvõimalused jms. Lisaks osutame põhilisi sadamateenuseid, kuna regionaalsete sadamate asukohad ja piiratud mahud välistavad siin stividorettevõtjate pikaajalise huvi.

AS Saarte Liinid on sadamate arvult Eesti suurim sadamapidaja. Majandusaasta lõpuks kuulus AS Saarte Liinid koosseisu 18 sadamat: Kuivastu, Roomassaare, Triigi, Abruca, Ringsu, Papissaare ja Vikati Saare maakonnas; Heltermaa ja Sõru Hiiu maakonnas; Rohuküla ja Sviby Lääne maakonnas; Virtsu, Kihnu, Munalaid ja Manilaid Pärnu maakonnas; Piirissaare Tartu maakonnas, Laaksaare Põlva maakonnas ning Naissaare Harju maakonnas. Lisaks sadamatele kuuluvad meile ujuvsüvendaja Watermaster ja Roomassaare sadamas baseeruv töölaev Panda. Ettevõtte peakontor asub Kuressaares.

Loetletud sadamate kaudu toimib 12 avalikku laevaliini Eesti asustatud saartele.

2022. aastal tegid laevad avalikul liiniveol kõikide AS Saarte Liinid sadamate kaudu kokku 30 956 reisi, liinidel teenindati kokku 2 523 930 reisijat ja 1 178 425 sõidukit. Kaupa veeti AS Saarte Liinid sadamate kaudu 2022. aastal kokku 839 868 tonni, sealhulgas eksporditi 787 623 tonni erinevaid kuiv- ja puistlasti kaupu, imporditi 39 054 tonni puistlasti kaupu ning võeti vastu kokku 13 191 tonni meresaadusi.

2. OMANIKU OOTUSED

Majandus- ja taristuministri poolt kinnitatud AS Saarte Liinid omaniku ootuste dokument sõnastab äriühingu tegevusele peamised eesmärgid:

- Kindlustada regulaarne parvlaevaliiklus saartevahelise püsiühenduse tarbeks;
- Korraldada kvaliteetselt ja keskkonnasäästlikult nii regionaalsete kui ka tulu mittetoovate sadamate haldamist ja arendamist, toetades ja elavdades seeläbi piirkondlikku elukorraldust;
- Tagada püsiv kasumlikkus efektiivse majandustegevuse ning konservatiivse kapitalistruktuuri kaudu;
- Hoida sadamapidamise parimat kompetentsi ja uuenduslikke ideid, toimides sektori arengumootorina;
- Täita riigi poolt kehtestatud strateegilisi eesmärgi vastavalt äriühingu suhtes kohaldatavatele seadustele, regulatsioonidele ja arengukavadele;
- Olla Eesti äriühingutele heaks eeskujuks heade juhtimistavade, sotsiaalse vastutuse ning kõrge ärikultuuri poolest järgides vastutustundliku ühingujuhtimise põhimõtteid ja integreerides need äriühingu igapäevategevusse, juhtimisse ja strateegiasse;
- Hinnata äriühingu (võimalikke ebaeetilisi) ärisuhteid Venemaa ja Valgevenega ning loobuda sellistest ärisuhetest.

Regionaalsete ja saartel asuvate sadamate arendamisel ei saa lähtuda ainult otsestest majanduslikest huvidest ning efektiivsusnäitajatest ja tegevuse kavandamisel tuleb sageli lähtuda eeskätt avalikust huvist ja parvlaevaliinidel ühistranspordi tagamise vajadusest. Juhtkonna hinnangul on aktsiaseltsil Saarte Liinid oluline roll Eesti piirkondliku ettevõtluskeskkonna toimimisel ja arendamisel. Ettevõtte haldab ja arendab sadamaid eelkõige neis asukohtades ja valdkondades, kus erainvestorite piisava huvi puudumine võib kaasa tuua logistilisi turutõrkeid.

3. ETTEVÕTTE TEGEVUSKESKKOND

24. veebruaril 2022 alanud sõjaline konflikt Venemaa ja Ukraina vahel on avaldanud ettevõtte majandustulemustele mõju. 2022. aasta tarbijahinnaindeks on 19,4%. Energia- kütuse-, ehitusmaterjalide jt hindade oluline tõus, kehtestatud sanktsioonid ja sõjast tulenev ebakindlus mõjutasid ettevõtte äritegevust.

Kaubaveol teenindab AS Saarte Liinid kohaliku toormega seotud veoseid, mille sihtturud asuvad Skandinaavias, Saksamaal, Poolas ja Hollandis. Dolomiidi ja puisteturba ekspordi maht sõltub Saksamaa ja Poola keemiatööstuse ning Hollandi väetisetööstuse toorainena sealsetest trendidest. Puidupõhised kaubad eksporditakse samuti avatud turule.

Regionaalsetest sadamatest lähtuvaid regulaarseid rahvusvahelisi reisilaevaliine Eestis ei ole. Ettevõtte täidab riiklikku tellimust parv- ja liinilaevadega toimuva avaliku liiniveo tingimuste tagamisel ja reaalne konkurents antud segmendis puudub.

4. TEGEVUSTULEMUSED

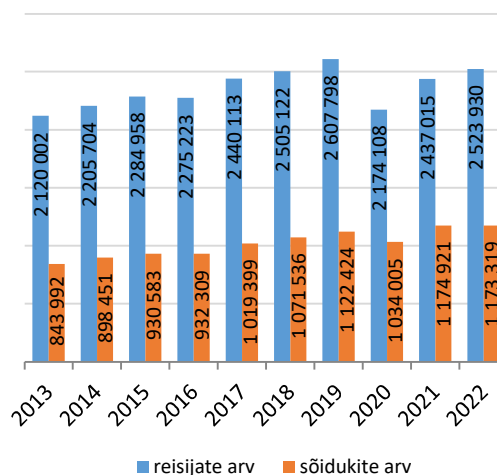
4.1 Reisijate ja sõidukite arv teenindatud liinidel

AS Saarte Liinid sadamad teenindasid 2022. aastal kokku 2 523 930 reisijat ehk +3,6% rohkem, kui aasta varem. 2022. aastal teenindati kokku 1 173 319 sõidukit, ehk -0,4% vähem, kui aasta varem.

Reisijate ja sõidukite kogumaht ning nendega seotud muutused tulenevad endiselt kahelt suuremalt liinilt:

- Kuivastu-Virtsu liinil teenindasid sadamad 2022. aastal kokku 1 650 916 reisijat (aastane kasv 95 247 reisijat ehk +6,1%) ja 792 407 sõidukit (aastane kasv 5 680 sõidukit ehk +0,7%).
- Heltermaa-Rohuküla liinil teenindasid sadamad 2022. aastal 647 828 reisijat (aastane langus 639 reisijat ehk -0,1%) ja 304 515 sõidukit (aastane langus 8 401 sõidukit ehk -2,7%).

Liinilaevadel teenindatud reisijate ja sõidukite arv AS Saarte Liinid sadamates 2013-2022

Nimetatud põhiliinidel veetud reisijate arv kokku moodustas aruandeaastal 91,1% kõigist AS Saarte Liinid poolt teenindatud reisijatest, teistel liinidel teenindati 8,9% reisijatest. Sõidukite arv Kuivastu-Virtsu ja Heltermaa-Rohuküla liinidel moodustas aruandeaastal kokku 93,4% ja teistel liinidel kokku 6,6% kõigist teenindatud sõidukitest. Äriühingu sadamate teenindusmahud muutuvad kuude lõikes oluliselt. Sõidukite puhul on sesoonsus reisijatest mõnevõrra väiksem, kuna ühissõidukitega liiklejate arv kasvab suveperioodil oluliselt ja suvise reisijavooga väikesaartele sõidukeid regulaarselt ei veeta.

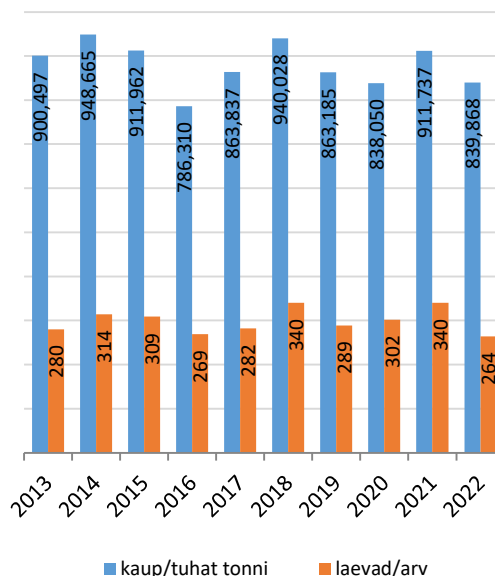
4.2. Kaubavedude ja kommertsaluste teenindamine

AS Saarte Liinid seisukohalt oli aruandeaasta ootuspärane. Kokku veeti 839 868 tonni kaupa (-8,5% võrreldes eelnenud aastaga).

Lastitud kaupadest kasvas enim hakkepuidu kogus kokku 204 945 tonnini (+35,7% võrreldes eelnenud aastaga) ja lossitud kaupadest kala kokku 13 191 tonnini (+43,7% võrreldes eelnenud aastaga). Kaubavedude tulemuste põhiliseks mõjutajaks oli majandusaastal dolomiidi ja graniitkillustiku veomahu vähenemine. Võrreldes aasta varasemaga veeti rohkem nii hakkepuitu, kala ja ka teesoola. Äriühingule olulise ümarpuidu väljaveomaht langes -8,6%.

Sadamate lõikes baseerusid kaubaveo mahud sarnaselt eelnevatele perioodidele Virtsu sadamal, mille kaudu veeti majandusaastal kokku 320 590 tonni kaupa, Roomassaare sadamal, mille kaudu veeti eelmisel aastal 351 590 tonni kaupa, Heltermaa sadamal, kus veeti 144 649 tonni kaupa ja Rohuküla sadamal, kus veeti 13 166 tonni erinevaid kaupu.

Teenindatud kaupade maht ja kaubalaevade arv AS Saarte Liinid sadamates 2013-2022

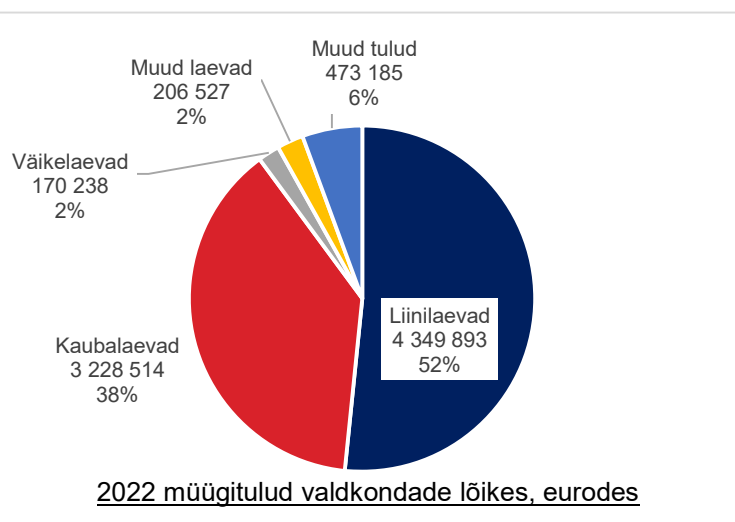
4.3 Tulud ja kulud

Tulud:

AS Saarte Liinid 2022. aasta müügitulude maht oli kokku 8,3 miljonit eurot, kasvades eelmise aastaga võrreldes kokku +377 tuhande euro võrra. Kasvu tagasid põhitegevuse mõlemad suunad - liinilaevadel taastus reisijate koguarv ning kaubalaevade teenindamisel oli edukas puistekaupade aasta. Teiste teenuste osa müügituludes ja mõju ühingu majandustulemile on pigem väikesed.

Kulud:

AS Saarte Liinid kaupade, toorme, materjali ja teenuste kulud moodustasid 2022. aastal 2,5 miljonit eurot, kasvades aastaga +10%, mitmesugused tegevuskulud olid 305 tuhat eurot, kasvades aastaga +4% ning tööjõukulud olid 3,3 miljonit eurot, kasvades aastaga +10%. Kulud varieerusid gruppide lõikes oluliselt ning eelarve ületati üldjuhul neil kirjetel, kus tuli teha kulusid täiendava tulu teenimiseks või kus laevade teenindamiseks vajalike teenuste sisendkulud kasvasid.

4.4 Kasum, rentaablus ja EBITDA

AS Saarte Liinid puhaskasum oli 2022. majandusaastal 1 164 tuhat eurot, kahanedes aastaga -227 tuhande euro võrra. Ettevõtte puhaskasumi marginaal oli aruandeaastal +14%. 2021. aastal oli äriühingu puhaskasum 1 391 tuhat eurot ning puhaskasumi marginaal +17,5%.

Puhaskasumi marginaal (%) = Puhaskasum/Müügitulu

Äriühingu tootluse hindamisel ja võrdlemisel tuleb kindlasti rõhutada Ukraina sõja mõjusid. 2022. aastal jäi kasumiplaan täitmata eelkõige sõjast tingitud kaupade ja teenuste hinna kallinemise tõttu.

Finantsvõimekuse näitajad:

Suhtarvud ja valemid	2022	2021
EBITDA = põhitegevuskasum enne intressikulusid, makse, põhivara väärtuse langust ja amortisatsiooni/müügitulud kokku	32%	34%
Laenud kohustustest = laenud/kohustused kokku	9%	9%
Omakapitali oodatav tootlus ROE = puhaskasum/omakapital	5%	6%
Omakapitali osakaal = omakapital/varad	40%	38%
Müügirentaablus = puhaskasum/müügitulu	14%	17%

4.5 Finantsinstrumentide finantsriskide maandamise eesmärgid ja põhimõtted

AS Saarte Liinid kogu arveldus toimub eurodes, mistõttu puudub risk olulisteks kursikahjumiteks. Võimalikud riskid erinevate instrumentide lõikes:

1. Raha – ettevõtte vahendid on hästi kapitaliseeritud rahvusvahelistes pankades ja risk on viidud miinimumini.
2. Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded. Ettevõttes on aktiivne nõuete jälgimise poliitika, ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osakaal on marginaalne ja raamatupidamise aastaaruande koostamisel nõudeid ebatõenäoliselt laekuvateks ei hinnatud, lootusetult laekuvateks hinnati seisuga 31.12.2022 510 euro väärtuses nõudeid.
3. AS-il Saarte Liinid puuduvad lühi- ja pikaajalised investeringud väärtpaperitesse.
4. Võetud laenud. Juhtkond on hinnanud intressiriski keskmiseks, kuna EURIBOR on tõusnud ning laenulepingute intressimäärad on seotud EURIBOR-ga. Muud riskid seoses laenudega puuduvad.
5. Võlad tarnijatele, viitvõlad, ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused. Kuna kogu äritegevus toimub eurodes, siis olulisi riske ei ole.
6. Ettevõtte ei oma ja ei kauple derivatiivsete finantsinstrumentidega. Samuti ei ole ettevõtte aktsiad vabalt kaubeldavad.

5. INVESTEERINGUD, SOETUSED JA ARENGUVÄLJAVAATED

2022. aastal investeeris AS Saarte Liinid uute infrastruktuuriobjektide väljaehitamisse, olemasolevate objektide parendamisse, seadmete soetamisse ning uuringutesse ja projekteerimisse kokku 4,8 miljonit eurot. 2022. aasta investeringud tehti äriühingu omavahendite ja Euroopa Liidu Regionaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Väikesaarte programmi vahendite arvelt. Rahaliste vahendite paigutamise sihtotstarbed olid järgmised:

- Ettevõtte omavahendite arvelt rahastatud suuremad projektid:
 - Roomassaare sadama kai nr 1 laiendamise lõpetamine (omanik tegi selle projekti jaoks sisse makse aktsiakapitali 23.1.2020 otsuse alusel);
 - Kuivastu sadamaala arhitektuurikonkurss;
 - Ujuvkaide uuendamine erinevates sadamates (Rohuküla, Roomassaare, Sviby, Naissaare);
 - Sviby sadama süvendustööd;
 - Virtsu kopplaaduri ostmise;
 - Koostatud on Kuivastu sadama detailplaneering ning alustati Heltermaa detailplaneeringu koostamist;
 - 2022. aastal alustasime Kuivastu-Virtsu elektrilaevade laadimistaristu projekti rahastustaotluse koostamist, mille esitasime 2023. aasta alguses.
- Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi vahenditest: 2022. aastal jätkasime töödega projekti „Avaliku liiniveo teenindamiseks riigi sadamate rekonstrueerimine“ raames:
 - Papissaare ja Vikati sadamasse tehti liinilaeva sildumiskohad.

- Euroopa Liidu Regionaalfondi Interreg Eesti-Läti programmi projekti „EstLat Harbours II“ raames teostati järgmised tööd:
 - Sõru sadama kai nr 3 rekonstrueerimiseks ja akvatooriumi süvendamine.
- Väikesaarte programmi raames sai Kihnu sadam generaatori.

Olulise dokumendina kinnitas nõukogu 16.09.2022 AS Saarte Liinid arengustrateegia perioodiks 2023-2030.

2023. aastal tehakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi projekti „Avaliku liiniveo teenindamiseks riigi sadamate rekonstrueerimine“ raames töid seoses Papissaare sadamas liiniveo teenindamiseks vajaliku sadamaala välja ehitamisega ning Naissaare sadamas paadisliipi koos teeninduskai ehitusega.

Taotlemisel on rahastus Ühtekuuluvusfondist projektile „Riigile kuuluvate sadamate kaitserajatiste ehitamine ja rekonstrueerimine“. Plaanis on rekonstrueerida ja ehitada Kihnu, Ruhnu, Rohuküla ja Heltermaa sadamatesse kaitserajatised. Projekti eesmärk on tagada muutuvates ilmastikutingimustes katkematu liinivedu ehitades sadamad kliimakindlamaks ning pikendada sadamarajatiste kasutusiga. Positiivse rahastusotsuse saamisel alustatakse Kihnu kaitserajatise ehitusega 2023. aastal.

2023. aastal jätkub ka eelneval aastal alustatud elektrilaevade kaldataristu arendusprojekt, mille raames rajame Virtsu-Kuivastu liinile aastaks 2026 laadimistaristu.

6. KVALITEEDI- JA KESKKONNAJUHTIMINE

2022. aasta jaanuaris jõustusid sadamaseaduses Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2019/883 järgsed keskkonnakaitse nõuded. Suurema tähelepanu ja kontrolli alla võeti kõik laevajäätmete üleandmisega seonduv. Sadamatele töid muudatused kaasa kohustuse täiendada olemasolevaid laevajäätmekavasid ning välisriigi veesõidukeid teenindavate sadamate laevajäätmekavad tuli osaliselt tõlkida inglise keelde. Laevajäätmekavadesse viidi vajalikud muudatused sisse ning kavad on Keskkonnaameti poolt heakskiidetud. Sadama külastajatele on laevajäätmekavad avalikult saadaval Sadamaregistri kodulehel.

2022. aastal kooskõlastati Keskkonnaministeeriumi poolt sadamate reostustõrjeplaanid. Ümbritseva merekeskkonna kaitseks on oluline tagada sadamate valmisolek reostustõrjeks. Teema aktuaalsusele juhtis teravalt tähelepanu 2022. aastal Vormsi ja Hiiumaa rannikut tabanud suuremahuline rannikureostus, mille puhul reostuse põhjustaja jäi tuvastamata. Laevadest ja sadamatest lähtuva reostuse tõrjeks valmisoleku võimekust aitas suurel määral tõsta SA Keskkonnainvesteeringute Keskus merekeskkonna programmist 2019. aastal saadud toetus, mille raames soetati sadamatesse tööpaadid reostuse korral kiireks reageerimiseks, absorbeerivad poomid ning absorbeerivad matid reostuse kõrvaldamiseks.

2022. aastal teostas Keskkonnaamet mitmetes AS Saarte Liinid sadamates riiklikku järelevalvet sadamaseaduse § 42 lõike 1 ja 2 täitmise üle. Puuduseid ei tuvastatud ning märkuseid ei esitatud.

Aastal 2022 alustasime kvaliteedijuhtimissüsteemi ISO 9001 ja keskkonnajuhtimissüsteemi ISO 14001 juurutamisega.

7. ORGANISATSIOON JA PERSONAL

Koosseis ja töötajate arv

2022. aastal oli AS Saarte Liinid koosseisus kokku 117 ametikohta, neist:

- aastaringse tööga seotud ametikohti 100,5;
- suvise navigatsioonihooajaga seotud tähtjalisi ametikohti 16;
- talvise navigatsioonihooajaga seotud tähtjaline ametikoht 0,5.

AS Saarte Liinid töötajate arv seisuga 31.12.2022 oli kokku 99 inimest, sealhulgas:

- 1 juhatuse liige;
- koosseisuliste põhitöötajatena 97 inimest (sh 2 töötajat 0,5 koormusega);
- asendustöötaja 1 inimene (põhitöötaja töövõimetusperioodiks).

Lisaks koosseisulisele personalile said aastalõpu seisuga tasu 5 inimest äriühingu nõukogu liikmetena ja 3 inimest võlaõigusseadusest tulenevate lepingute alusel.

Seoses väikesaarte sadamate ja väikelaevasadamate hooajalise tööga varieerub töötajate koguarv aasta lõikes, kasvades suvisel navigatsioonihooajal tähtjaliste hooajatöötajate ja puhkuseperioodidel asendustöötajate võrra. Kõige suurem oli töötajate arv 2022. aastal ajavahemikul 1.juunist kuni 31.augustini - sel perioodil oli töötajate arvu kasv ettevõttes võrreldes 01.01.2022 seisuga ca 15%.

Tööjõu voolavus on aktsiaseltsis Saarte Liinid stabiilselt väga väike. 2022. aasta kokkuvõttes oli personali voolavuse määr vaid 0,4%, mis näitab, et töötajad on püsivad ja väärtustavad oma töökohta. Ka tähtjalised hooaja- ja asendustöötajad on valdavas enamuses korduvate töölepingutega. Töötaja algatusel ettevõttest lahkumise peamine põhjus oli siirdumine vanaduspensionile.

Töö sadamates on küllaltki spetsiifiline ja seetõttu on sadamatöötajad peamiselt meessoost. AS Saarte Liinid töötajatest moodustavad 2/3 mehed ja 1/3 naised.

8. HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA ARUANNE

Tulenevalt riigivaraseaduse § 88 lõike 1 punktist 10 on riigile kuuluval äriühingul kohustus rakendada äriühingu juhtimisel Hea Ühingujuhtimise Tava (edaspidi HÜT) ning kirjeldada selle järgimist ühingujuhtimise aruandena majandusaasta aruande koosseisus. AS Saarte Liinid lähtub äriühingu juhtimisega seotud küsimuste lahendamisel HÜTi soovituslikest juhistest.

8.1. Üldkoosolek

12.04.2022 kinnitas majandus- ja taristuminister ettevõttele uued omaniku ootused.

22.04.2022 toimus üldkoosolek, kus kinnitati aktsiaseltsi 2021 majandusaasta aruanne ja põhikirja uus redaktsioon.

23.11.2022 teavitas majandus- ja taristuminister, et Virtsus ja Kuivastus on vajalik 01.01.2026 välja arendada elektrilaeva kaldataristu seoses riigi poolt tellitava viienda parvlaevaga.

8.2 Nõukogu ja auditikomitee

Nõukogu on AS Saarte Liinid ainuaktsionäri 07.09.2020 otsuse nr 1.1-5/20-048 alusel viieliikmeline, koosseisus Jaano Vink (nõukogu esimees), Indrek Allmann, Marilin Hein, Siiri Odrats-Koni, Taivo Linnamägi. Volituste tähtaeg kolm aastat, lõpptähtaeg 07.09.2023.

Nõukogu teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle, osaleb äriühingu tegevuse planeerimisel ja juhtimisel ning otsustab äriühingu igapäevase majandustegevuse raamest väljuvate tehingute teostamise üle. Olulise dokumendina kinnitas nõukogu 16.09.2022 AS Saarte Liinid

arengustrateegia perioodiks 2023-2030. 2022. aastal toimus 11 nõukogu koosolekut. Nõukogu liikmetele, kes nõukogu otsuse vastuvõtmisel ei osalenud, nõukogu koosoleku toimumise kuu eest tasu ei maksta.

AS Saarte Liinid auditikomitee on kolmeliikmeline, koosseisus Kaie Karniol (auditikomitee esimees), Marilin Hein ja Indrek Allmann. 2022. aastal toimus 4 auditi komitee koosolekut. Vastavalt riskihinnangule ning nõukogu poolt kinnitatud siseauditi tööplaanile viisid Ernst & Young Baltic siseaudiitorid läbi ühe siseauditi: „Füüsilise turvalisuse audit“. Siseaudiitorid alustasid 2022. aastal ka teise siseauditiga „Ehitustegevuste planeerimise protsessi audit“, mille raport valmib 2023. aasta esimeses kvartalis.

Tasustamiskorra kohaselt makstakse auditikomitee liikmetele tasu. Täiendavat tasu auditikomitee liikmeteks olevatele nõukogu liikmetele makstakse nende komitee koosolekul osalemise eest 25% nõukogu liikme tasust. Nõukogu liikmetele lahkumishüvitist ei maksta.

AS Saarte Liinid nõukogu ja selle juurde moodustatud auditikomitee liikmetele maksti 2022. aastal tasusid kokku 30 400 eurot ning võrdlusperioodi, 2021. aasta eest 32 000 eurot.

8.3 Juhatus

Vastavalt HÜTi punktile 2.2.7 esitame alljärgnevalt andmed 2022. aastal ASi Saarte Liinid juhatuse liikmetele makstud juhatuse liikme tasude suuruse kohta ning kirjeldame lahkumishüvitiste ja täiendavate tasude määramise süsteemi.

Juhatus liikmete tasumäärad ja lahkumishüvitised on määratletud juhatuse liikmetega sõlmitud lepingutes. Juhatus liikmele makstava täiendava tasu ning lahkumishüvitise suuruse piirmäärad on sätestatud RVS –s, millest tulenevalt riigile kuuluva äriühingu juhatuse liikmele makstava täiendava tasu suurus kokku ei või ületada juhatuse liikme nelja kuu tasu. Lahkumishüvitist makstakse juhatuse liikmele vaid juhul, kui ta kutsutakse tagasi nõukogu poolt enne tema ametiaja lõppu ning talle makstav hüvitis ei või ületada juhatuse liikme kolme kuu tasu.

2022. aastal toimusid muudatused ettevõtte juhatuses. Nõukogu otsusega kutsuti 28.02.2022 juhatusest tagasi juhatuse esimees Villu Vatsfeld ja 14.07.2022 juhatuse liige Uku- Madis Savisto. Alates 01.05.2022 on juhatuse esimees Kaida Kauler.

2022. aasta eest maksti juhatuse liikmetele kokku 111 499 eurot, sealhulgas lisatasuna eelmise aasta majandustulemuste eest kokku 18 896 eurot ja lahkumishüvitis kahele juhatuse liikmele kolme kuutasu ulatuses 34 500 eurot.

8.4 Finantsaruandlus ja auditeerimine

AS Saarte Liinid koostab finantsaruandeid vastavalt Euroopa Liidus kehtivatele rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele. Juhatus koostatud 2022. aasta majandusaasta aruannet kontrollib sõltumatu vandeaudiitor. AINUAKTSIONÄRI otsuse alusel nimetati AS Saarte Liinid 2022. aasta majandusaasta audiitoriks audiitorfirma KPMG Baltics OÜ.

Lepingulist siseaudiitorit aruandeaastal äriühingus ei tegutsenud, ning vastav teenus ostetakse ettevõttesse hanke korras. AS Saarte Liinid siseaudiitor on audiitorettevõtte Ernst & Young Baltic AS.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**FINANTSSEISUNDI ARUANNE**

eurodes			
BILANSS	Lisa	31.12.2022	31.12.2021
Raha		26 025	1 979 144
Nõuded ja ettemaksud	4	775 104	1 193 473
Varud	5	37 023	47 206
KÄIBEVARA KOKKU		838 152	3 219 823
PÕHIVARA			
Materiaalne põhivara	6	62 059 140	60 718 275
Immateriaalne põhivara	7	251 168	204 543
PÕHIVARA KOKKU		62 310 308	60 922 818
VARAD KOKKU		63 148 460	64 142 641
Lühiajalised laenukohustused	10	1 259 943	797 800
Võlad ja ettemaksud	8	889 666	1 278 127
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU		2 149 609	2 075 927
Pikaajalised laenukohustused	10	1 946 363	2 586 194
Sihtfinantseerimine	12	33 538 075	35 129 615
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU		35 484 438	37 715 809
KOHUSTUSED KOKKU		37 634 046	39 791 736
Aksiakapital	13	9 648 500	9 648 500
Ülekurss		53	53
Kohustuslik reservkapital		775 054	705 520
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	13	13 927 298	12 606 147
Aruandeaasta kasum	13	1 163 509	1 390 686
OMAKAPITAL KOKKU		25 514 414	24 350 905
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU		63 148 460	64 142 641

Raamatupidamise aastaaruande lisad lehekülgedel 14-43 moodustavad raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

KASUMI-JA KOONDKASUMIARUANNE

eurodes			
KASUMIARUANNE	Lisa	2022	2021
TULUD			
Müügitulu	14	8 316 098	7 961 192
Tulud sihtfinantseerimisest	15	1 999 836	1 954 264
Muud äritulud	16	112 258	89 851
KAPITALISEERITUD VÄLJAMINEKUD OMA TARBEKS PÕHIVARA VALMISTAMISEL			
Tööjõukulude kapitaliseerimine	16	327 902	263 067
KULUD			
Kaubad, toore, materjal ja teenused	16	-2 501 616	-2 269 680
Mitmesugused tegevuskulud	16	-305 054	-292 286
Tööjõukulud	16	-3 259 812	-2 971 319
Põhivara amortisatsioon ja allahindlus	6,7,16	-3 449 402	-3 264 448
Muud äriksulud	16	-19 294	-27 373
ÄRIKASUM		1 220 916	1 443 268
Finantskulud	17	-57 407	-52 583
KASUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST		1 163 509	1 390 686
ARUANDEAASTA PUHASKASUM		1 163 509	1 390 686

Raamatupidamise aastaaruande lisad lehekülgedel 14-43 moodustavad raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

RAHAVOOGUDE ARUANNE

eurodes			
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST	Lisa	2022	2021
Kasum		1 163 509	1 390 686
Põhivara amortisatsioon ja allahindlus	6,7	3 449 402	3 264 448
Saadud sihtfinantseerimise amortisatsioon	12	-1 998 098	-1 939 997
Finantskulud	17	57 407	52 583
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	4	492 427	-416 852
Varude muutus	5	10 183	-22 160
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksude muutus	8	-42 102	480 905
Kokku rahavood äritegevusest		3 132 728	2 809 613
RAHAVOOD INVESTEERIMISEST			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	6,7	-5 061 540	-4 818 172
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-5 061 540	-4 818 172
RAHAVOOD FINANTSEERIMISEST			
Saadud laenude tagasimaksed	10	-722 471	-776 667
Rendikohustiste tagasimaksed	11	-85 023	-72 226
Arvelduskrediidi saldo muutus	10	508 094	0
Saadud varade sihtfinantseerimine	6,12	332 499	1 699 805
Makstud intressid	17	-57 407	-52 583
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-24 307	798 330
RAHAVOOD KOKKU		-1 953 119	-1 210 229
Raha ja raha ekvivalendid perioodi algul		1 979 144	3 189 373
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-1 953 119	-1 210 229
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpul, sh		26 025	1 979 144
<i>Sularaha</i>		<i>10 872</i>	<i>11 864</i>
<i>Arveldusarvete jäägid</i>		<i>15 153</i>	<i>1 967 280</i>

Raamatupidamise aastaaruande lisad lehekülgedel 14-43 moodustavad raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

eurodes

Omakapitali muutuste aruanne	Aktσια- kapital	Ette- makstud aktσια- reserv	Üle- kurs	Kohustuslik reserv- kapital	Jaotamata kasum	KOKKU
Seisuga 31.12.2020	6 648 500	3 000 000	53	705 520	12 606 147	22 960 220
Aktσιαkapitali suurendamine	3 000 000	-3 000 000	0	0	0	0
Kohustuslik reservkapitali suurendamine	0	0	0	40 670	-40 670	0
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	0	1 390 686	1 390 686
Seisuga 31.12.2021	9 648 500	0	53	746 190	13 956 162	24 350 905
Kohustuslik reservkapitali suurendamine	0	0	0	69 534	-69 534	0
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	0	1 163 509	1 163 509
Seisuga 31.12.2022	9 648 500	0	53	815 724	15 050 137	25 514 414

Täiendav informatsioon omakapitali komponentide kohta on avalikustatud lisan 13.

Raamatupidamise aastaaruande lisad lehekülgedel 14-43 moodustavad raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused

a) Teave äriühingu kohta

AS Saarte Liinid on 1. juulil 1994 teede- ja sideministri 31. mai 1994 käskkirjaga nr 90 asutatud äriühing, mille põhiülesandeks on regionaalsete sadamate haldamine ja arendamine, eelkõige liinilaevaühenduse pidamise võimaluste kindlustamine mandri ja asustatud saarte vahel. AS Saarte Liinid on üldjuhul sadamate maa ja infrastruktuuri omanik või kasutab sadamaid pikaajaliste hoonestusõiguse lepingute alusel. Sadama pidajana ehitatakse taristu valmis kuni kaide, rampide, ootealade, laoplatside ja laadimisvõimalusteni. Samas osutab AS Saarte Liinid ise ka sadamateenuseid, kuna regionaalsete sadamate asukohad on seni välistanud stividorettevõtjate pikaajalise huvi. Äriühingu põhilisteks klientideks on parv- ja liinilaevadega sadamatevahelist reisijatevedu korraldavad operaatoretted, sadamate kaudu veetavate kaupade omanikud ja laevaagendid.

Majandusaasta lõpuks kuulus AS Saarte Liinid koosseisu 18 sadamat: Kuivastu, Roomassaare, Triigi, Abruka, Ringsu, Papissaare ja Vikati Saare maakonnas; Heltermaa ja Sõru Hiiu maakonnas; Rohuküla, Sviby ja Virtsu Lääne maakonnas; Kihnu, Munalaid ja Manilaid Pärnu maakonnas; Piirissaare Tartu maakonnas; Laaksaare Põlva maakonnas ja Naissaare Harju maakonnas. Lisaks sadamatele kuuluvad äriühingu struktuuriüksuste hulka ujuvsüvendaja Watermaster ja töölaev Panda. Ettevõtte keskkontor asub äriühingu registreeritud aadressil Rohu 5, Kuressaare linn, Saaremaa vald, 93819 Saare maakond, Eesti Vabariik.

Finantsaruanded on juhatuse poolt avalikustamiseks heaks kiidetud 23. märts 2023 aastal. Aastaaruande vaatab läbi nõukogu ja kinnitab aktsionäri üldkoosolek. Aktsionäri üldkoosolekul on õigus teha aastaaruandes muudatusi.

b) Üldpõhimõtted

AS-i Saarte Liinid 2022. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Euroopa Liidus kehtivate rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS). Äriühingu raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes ning lähtudes soetusmaksumuselt, välja arvatud juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes on alljärgnevalt kirjeldatud teisiti.

c) Olulised arvestuspõhimõtted

A. Raha ja raha ekvivalendid

Rahana ja raha ekvivalentidena kajastatakse aruannetes kassas ja panga arvelduskontodel olevat raha.

B. Finantsvarad

Klassifitseerimine

Ettevõtte klassifitseerib finantsvarad järgmistesse mõõtmiskategooriatesse:

- need, mida kajastatakse õiglaselt väärtuses (kas muutusega läbi koondkasumiaruande või muutusega läbi kasumiaruande);
- need, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuselt.

Klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning rahavoogude lepingulistest tingimustest.

(Lisa 1 järg)

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal Ettevõtte võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja Ettevõtte annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved.

Mõõtmine

Finantsvarad kajastatakse esmasel arvelevõtmisel õiglasel väärtuses, millele on lisatud tehingukulud, mis on otseselt seotud finantsvara omandamisega, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastavate finantsvarade tehingutasud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumus: varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum kasumiaruandes muudes tuludes/kuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel.

Seisuga 1. jaanuar 2022 ja 31. detsember 2022 olid Ettevõtte kõik finantsvarad klassifitseeritud selles kategoorias.

Omakapitaliinstrumendid

Ettevõttel ei ole investeringuid omakapitaliinstrumentidesse.

Väärtuse langus

Ettevõtte hindab korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate võlainstrumentide oodatavat krediidikahjumit tuleviku informatsiooni baasil. Rakendatav väärtuse languse meetoodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine võtab arvesse:

- erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi,
- raha ajaväärtust ja
- aruande perioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Nõuetele ostjate vastu ja lepingulistele varadele, kus puudub oluline finantseerimise komponent, rakendab ettevõtte IFRS 9 järgi lubatud lihtsustatud lähenemist ning arvestab nõuete allahindlust nõuete pikkuse oodatava krediidikahjumina nõuete esmasel kajastamisel. Ettevõtte kasutab allahindluste maatriksit, kus allahindlus arvutatakse nõuetele lähtudes erinevatest aegumiste perioodidest.

(Lisa 1 järg)C. Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast, ostuga kaasnevast tollimaksust, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega otseselt seotud veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid. Varude soetusmaksumusse ei lülitata laenukasutuse kulusid.

Varud hinnatakse finantsseisundi aruandes kas soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses lähtudes sellest, milline hind on madalam. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruandes real "kaubad, toore, materjal ja teenused".

D. Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana võetakse arvele varasid maksumusega alates 5000 eurost ja kasuliku elueaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Hilisemad parendustega seotud kulutused lisatakse vara soetusmaksumusele juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara kajastamise kriteeriumitele. Kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objektile soetusmaksumusele ja asendatud komponent kantakse finantsseisundi aruandest välja. Jooksva hoolduse ja remondiga seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes kuluna nende tekkimise perioodil.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast. Põhivara eeldatavat kasulikkust eluiga ning lõppväärtust inventeeritakse igal aruandepäeval, hilisemate parenduste arvele võtmisel ja oluliste muutuste korral ettevõtte arenguplaanides. Kui hinnang vara kasulikule elueale erineb oluliselt eelnevalt kehtestatud, siis muudetakse vara järelejäänud kasulikkust eluiga, millest tulenevalt muutub järgmistes perioodides varale arvestatav kulum.

Amortisatsioonimäärad aastas on põhivara gruppidele järgmised:

Maa	0%
Ehitised ja rajatised	2-20%
Ujuvalused	2-10%
Masinad ja seadmed	6-20%
Transpordivahendid	10-25%
Muu inventar, tööriistad ja sisseseade	20-40%

(Lisa 1 järg)

Kulumi arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgile ja lõpetatakse, kui jääkmaksumus on võrdne lõppväärtusega, vara lõplikul kasutusest eemaldamisel või ümberklassifitseerimisel "*Müügiootel põhivaraks*". Igal aruandepäeval hinnatakse vara eluea ja lõppväärtuse põhjendatust.

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib ettevõtte läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse see vara või raha genereeriva üksuse moodustavad varad alla kuni kaetava väärtuseni, milleks on kas sellest varast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus (ehk kasutusväärtus) või selle vara õiglase väärtus, mida on vähendatud müügikulutustega, olenevalt kumb on kõrgem.

Kui hiljem vara kaetav väärtus on tõusnud üle vara bilansilise väärtuse, siis allahindlus tühistatakse ja suurendatakse vara bilansilist väärtust, kuid mitte suurema summani, kui bilansilise väärtuseni, mis varal oleks, kui allahindlust ei oleks tehtud. Vara allahindluse tühistamine kajastatakse kasumiaruandes samal real, kus kajastati ka varasem allahindlus. Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ettevõtte ei eelda selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist.

Materiaalse põhivara objektid, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul, klassifitseeritakse ümber müügiootel põhivaraks, mida kajastatakse finantsseisundi aruandes eraldi real käibevara rühmas. Müügiootel põhivara amortiseerimine lõpetatakse ning seda kajastatakse kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglases väärtuses (miinus müügikulutused), sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

E. Immateriaalne põhivara

Immateriaalsed varad võetakse arvele ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on ettevõtte poolt kontrollitav;
- on olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vajalikud ressursid, et arendus lõpule viia ja vara kasutusele võtta või müüa;
- juhatuse soovib immateriaalse vara valmis saada ja seda kasutama hakata või müüa;
- immateriaalset vara on võimalik kasutama hakata või müüa;
- on tõenäoline, et ettevõtte saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Muuhulgas kapitaliseerib ettevõtte põhitegevusega seotud arendustegevusega väljaminekute hulgas tööjõukulud. Kapitaliseeritavate tööjõukulude suurus arvestatakse proportsionaalselt töötaja poolt vastava immateriaalse põhivaraobjekti arendusega tegeletud aja osakaalust tema kogu tööajast.

Kapitaliseerimise arvestuse aluseks on töötaja poolt raamatupidamisele esitatav arendustegevusega seotud tööaja arvestus. Kapitaliseerimine teostatakse majandusaasta jooksul perioodiliselt vastavalt vajadusele.

(Lisa 1 järg)

Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalsete varade puhul hinnatakse, kas tegemist on piiratud või määramata kasuliku elueaga varaga. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset amortisatsiooni meetodit.

Amortisatsioonimäärad aastas on järgmised:

Arenguväljaminekud, tarkvara	10-25%
------------------------------	--------

Arenguväljaminekud kapitaliseeritakse juhul, kui eksisteerib kava projekti elluviimiseks ning on võimalik hinnata immateriaalsest varast tulevikus tekkivat tulu. Uuringu- ja arenguväljaminekud, mis ei kvalifitseeru immateriaalseks põhivaraks, kajastatakse kuluna nende tekkimise perioodil.

Immateriaalse põhivarana kajastatakse ka väljaminekud tarkvara soetamiseks. Tarkvara arenduskulud kajastatakse immateriaalse varana, kui need on otseselt seotud selliste tarkvaraobjektide arendamisega, mis on eristatavad, ettevõtte poolt kontrollitavad ning mille kasutamisest ettevõtte saab tulevast majanduslikku kasu pikema aja, kui ühe aasta jooksul. Kapitaliseeritavad tarkvara arenduskulud hõlmavad tööjõukulusid ning muid arendamisega otseselt seotud kulutusi. Tarkvara kulud amortiseeritakse tarkvara hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on maksimaalselt kuni 5 aastat. Tarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena.

Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse vara amortisatsioonikulu kajastatakse kasumiaruande real "põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus". Piiratud elueaga immateriaalsete varade amortisatsiooniperioodi ja -meetodit vaadatakse üle iga majandusaasta lõpul. Muutused eeldatavas kasulikus elueas või vara tulevase majandusliku kasu ajalisel struktuuris kajastatakse vastavalt kui muutusi amortisatsiooniperioodis ja -meetodis ehk kui muutust raamatupidamislikes hinnangutes. Kui on asjaolusid, mis viitavad, et piiratud elueaga immateriaalse vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse, siis viiakse läbi vara väärtuse languse test ja vajadusel hinnatakse vara alla tema kaetavale väärtusele.

F. Finantskohustused

Finantskohustused liigitatakse järgmiselt: laenukohustused, võlad ja ettemaksud korrigeeritud soetusmaksumuses. Ettevõtte otsustab finantskohustuse liigitamise üle selle esmasel arvelevõtmisel.

Kõik finantskohustused võetakse esmalt arvele selle õiglasel väärtuses, millele antud ja saadud laenude puhul lisanduvad otseselt seotud tehingukulud. Ettevõtte finantskohustused sisaldavad võlgu tarnijatele ja muid kohustusi, arvelduskrediite ning saadud laene. Pärast arvelevõtmist kajastatakse intressi kandvaid laene amortiseeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse maksamisele kuuluvas summas. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruandepäevast. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamisel kasutatakse sisemise intressimäära meetodit. Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real „finantstulud ja –kulud”. Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

(Lisa 1 järg)**G. Ettevõtte tulu maksustamine**

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis mitte ettevõtete kasumit, vaid väljamakstavaid dividende. Dividendide maksumääraks on 20/80 netodividendidelt. Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäära 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga.

Kuna tulumaksu objektiks on ettevõtte kasumi asemel väljamakstavad dividendid, siis ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu nõue või kohustus. Finantsseisundi aruandes ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust ettevõtte vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud aruande lisas 13. Dividendide maksmisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel kasumiaruandes kuluna. Tasumisele kuuluv tulumaksukohustus kajastatakse lühiajalise kohustusena.

Juhatus teeb ettepaneku vastavalt omaniku senisele ootusele dividende mitte maksta

H. Aktsiakapital

Lihtaktsiaid kajastatakse omakapitali koosseisus.

I. Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule ja AS Saarte Liinid põhikirjale teeb ettevõtte iga aasta puhaskasumist vähemalt 5%-lise eraldise kohustuslikku reservkapitali kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendidena välja maksta, kuid seda võib kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumeid ei ole võimalik katta vabast omakapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks.

J. Tulu kajastamine

Tulu kajastatakse siis, kui kaup või teenus antakse kliendile üle, ning tulu kajastatakse tehinguhinnas. Koos müüdud kaubad ja teenused, mis on eristatavad, tuleb kajastada eraldi ja lepinguhinnast antavad hinnaalandused tuleb allokeerida eraldi elementidele. Kui saadav tasu võib teatud põhjustel muutuda, kajastatakse müügituluna miinimumsumma, kui sellega ei kaasne olulist tühistamise/tagasimaksmise riski. Klientidega lepingute saamise tagamiseks tehtud kulutused tuleb kapitaliseerida ja amortiseerida selle perioodi jooksul, mil antud leping tulusid tekitab.

Äriühingu seisukohalt on AS Saarte Liinid müügitehingu põhiosutaja, välja arvatud elektrienergia edasimüügil laevadele ja teistele sadamate klientidele. Klientidele edasimüüdud elektrienergia tulu äriühingu müügituluna ei kajastata ja see saldeeritakse vastavate kuludega alates 01.01.2018. Saldeerimisel puudub mõju majandustegevuse tulemile.

(Lisa 1 järg)

Tulu teenuse osutamisest

Äriühingu põhitulu teenitakse sadamateenuste ja sadama tugiteenuste osutamisega ning sisuliselt on tegemist samaliigiliste teenustega, mille hinnad on fikseeritud ja määratakse pikaajaliste lepingute või hinnakirja alusel ja mille muutumise risk peale tehingu teostamist ei ole tõenäoline. Fikseeritud hinnaga lepingute puhul kajastatakse müügitulu vastavalt tegelikult osutatud teenustele aruandeperioodi lõpuks, kuna klient saab teenusest kasu samal ajal kui seda osutatakse. Fikseeritud tasuga lepingute puhul tasub klient fikseeritud summad vastavalt lepingu ja/või hinnakirja alusel esitatud arvele. Kõik äriühingu poolt osutatavad teenused on eristatud, allokeeritud eraldi elementidele ja kajastatud vastavalt kirjeldatud printsiipidele. Eraldi mõõdetavaid ja majanduslikult olulisi kulusi klientidega lepingute saamise tagamiseks AS Saarte Liinid ei tee ning seega selliseid kulusid ei kapitaliseerita ja amortiseerita.

Finantseerimise komponent

AS-il Saarte Liinid puuduvad lepingud, kus periood kliendile lubatud kaupade või teenuste üleandmise ja kliendilt makse saamise vahel oleks pikem kui üks aasta. Sellest tulenevalt ei korrigeeri ettevõtte tehinguhinda raha ajaväärtuse mõju osas.

K. Rendiarvestus

Ettevõtte kui rentnik

IFRS 16 kohaselt eristatakse rendi- ja teenuste soetamise lepinguid selle alusel, kas klient kontrollib kindlaksmääratud vara. Kasutamisoiguse esemeks olevat vara mõõdetakse esmakordsel kajastamisel algse rendikohustise summas, millele on liidetud kõik rentniku esmased otsekulutused, ja edaspidisel kajastamisel soetusmaksumuses (teatud eranditega), millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad kahjumid ja mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustise ümberhindamisele. Rendikohustis võetakse algselt arvele selleks kuupäevaks tasumata rendimaksete nüüdisväärtuses. Hiljem korrigeeritakse rendikohustist muuhulgas intressi- ja rendimaksetega ning rendilepingute muudatuste mõjudega.

Rendilevõtjad peavad:

- arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12- kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega;
- kajastama kasumiaruandes kulumit renditavadelt varadelt ja intressikulu rendikohustustelt.

IFRS 16 alusel kvalifitseerunud sõidukite rendilepingute viimaseks lõpptähtajaks on 2028. a, hoone ja kontoripinna tähtajaks on arvestatud 2032. a. Hoone ja kontoripinna lepingute lõppemise tähtaeg saabub varasemalt, kuid juhatus on hinnanud lepingute kehtivuseks 2032. a.

L. Sihtfinantseerimine

Varade sihtfinantseerimine

Varade sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, s.t sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse finantsseisundi aruandes arvele tema soetusmaksumuses ning varade soetamise finantseerimiseks saadud summa kajastatakse finantsseisundi aruandes kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustust tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real „Tulud sihtfinantseerimisest“.

(Lisa 1 järg)Tegevuskulude sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisest saadud tulu kajastatakse kasumiaruandes proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Tulu kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, st. saadud toetusi ja kompenseeritavat kulu kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real „Tulud sihtfinantseerimisest“.

M. Aruandekuupäeva järgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Aruandekuupäeva järgsed sündmused, mida ei ole bilansipäeva seisuga varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Lisa 2 Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja otsused, peamised riskid

AS-i Saarte Liinid finantsaruannete koostamisel on arvestatud ettevõtte juhtkonna poolt kaalutud eelduste ja prognoosidega ning nende alusel antud hinnangute ja tehtud otsustega. Tähelepanu pööratakse neile asjaoludele, kus nimetatud eeldused ja otsused võivad mõjutada kajastatud tulude, kulude, varade ja kohustuste rahalist väärtust. Kaalutud on võimalikke riskivaldkondi, kus juhtkonna poolt otsuste tegemisel või hinnangute andmisel kasutatud eeldused ja prognoosid ning nendega seotud ebakindlused võivad viia tulemusteni, mille tagajärjel mõjutatakse ettevõtte kohustusi või varasid määral, mis nõuavad nende bilansilise väärtuse ümberhindamist tulevastel perioodidel.

AS Saarte Liinid juhatus pöörab kohustuste ja varaga seotud otsuste läbivaatamisele ja vajadusel ka ümberhindamisele tähelepanu aastaringelt. Hinnangute andmisel võetakse arvesse varasemate otsuste aluseks olnud asjaolud ning otsuste tegemisel kasutatud eelduste, oletuste ja prognooside antud ajahetkeks teadaolevad muutused. Juhatus tugineb kriitiliste ja oluliste raamatupidamisotsuste puhul ainult sellisele teabele, mille arvestamine on ettevõtte seisukohalt mõistlik. Vajadusel arvestatakse ka selliste asjaolude muutumisega, mis toimuvad väljapool ettevõtte poolt kontrollitavaid valdkondi. Siinkohal on silmas peetud riigis, regioonis või maailmas aruandeperioodil ja tulevikus teadaolevalt toimuvaid turumuudatusi, üldiste seadusandlike põhimõtete aruandeperioodil tehtud või tulevikus tehtavaid muudatusi ja seadusandluse muutunud tõlgendusi.

2022. aastal on AS Saarte Liinid raamatupidamisaruannete osas kõrgema hinnangumääraga seotud või keerulisemad valdkonnad, kus eeldused ja hinnangud on olulised, järgmised:

- hinnangud ebatõenäoliselt laekuvate nõuete, sealhulgas sihtfinantseerimise nõuete kohta;
- hinnangud materiaalse põhivara kasuliku eluea kohta;
- hinnang materiaalse põhivara kasutusotstarbe kohta.

Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete hindamine

Nõudeid, mille osas juhtkond hindab nende laekumise tõenäosust madalaks, ettevõttel seisuga 31.12.2022 ei olnud (31.12.2021 seisuga selliseid nõudeid samuti ei olnud). Käesoleva lisa krediidiriski juhtimise kirjelduses on välja toodud ka juhtkonna hinnang maksetähtaja ületanud laekumata nõuete väärtuse kohta. AS Saarte Liinid on senise tegevuskogemuse põhjal sätestanud põhimõtte, mille kohaselt hinnatakse ebatõenäoliselt laekuvaks üldjuhul need nõuded, mille maksetähtajast on möödunud üle 360 päeva ning mille katteallikad ei ole tagatud hagi, deposiidi või mõne muu tagatisega.

Põhjus selliseks määratluseks tuleneb ettevõtte poolt osutatavate sadamateenuste sesoonsusest – konkreetsetel probleemsetel juhtudel on majandusaastal tekkinud tähtaja ületanud nõue tasutud hiljemalt järgmisel navigatsiooniperioodil, kuna sadamapidajate seas levinud praktika kohaselt on ettevõtte keeldunud üldjuhul sadamateenuste jätkuvast osutamisest pikaajalistele võlgnikele. Samas hinnatakse konkreetsete probleemsete nõuete laekumise tõenäosust iga nõude osas individuaalselt. Piisava ja adekvaatse teabe omamisel nõude ebakindluse või laekumise tõenäosuse osas võib ettevõtte juhtkond hinnata nõudeid ebatõenäoliselt laekuvateks või lootusetuteks ka enne või siis peale 360 päeva saabumist. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse kiiremale langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused või maksetähtaegadest korduv mittekinnipidamine.

2022. aastal kanti lootusetult laekumata arveid AS Saarte Liinid bilansist välja summas 550 eurot. Eelmisel, 2021. aastal kanti bilansist lootusetult laekumata arveid välja summas 10 158 eurot.

(Lisa 2 järg)**Materiaalse ja immateriaalse põhivara kasulik eluiga**

Ettevõtte on seisuga 31.12.2022 materiaalseid ja immateriaalseid põhivarasid kokku summas 62 310 308 eurot (60 922 818 eurot seisuga 31.12.2021).

Ettevõtte materiaalse ja immateriaalse põhivara kasuliku eluea määramisel lähtutakse kasutusele võetud põhivara iseloomust, selle valmistamiseks kasutatud tehnilistest lahendustest ja ettevõtte senisest kogemusest analoogse põhivara kasutamisel. Põhivara kasulik eluiga määratakse juhtkonna hinnanguna ettevõtte poolt soetatud või olemasoleva vara tegeliku kasutamisperioodi kohta. Põhiline osa 2022. aasta investeringutest jääb varagruppi kasuliku elueaga 5 kuni 50 aastat, rekonstrueeritud ja ehitatud rajatised seejuures kasuliku elueaga 25-50 aastat. Põhivaradega seotud amortisatsioonikulud on jätkuvalt suurimaks spetsiifiliseks kulugrupiks AS Saarte Liinid majandustegevuses.

Seisuga 31.12.2022 oli AS Saarte Liinid materiaalse põhivara jääkväärtus 62 059 141 eurot ja majandusaasta amortisatsioonikulu 3 378 818 eurot, seisuga 31.12.2021 olid vastavad näitajad 60 718 275 eurot ja 3 267 489 eurot. Põhivara olemasolu, tehnilist seisukorda ja kasulikkude eluiga kontrollitakse igal majandusaastal vähemalt üks kord aastainventuuri käigus. Materiaalsele ja immateriaalsele põhivarale määratud kasuliku eluea määrasid hindab inventuurikomisjon ning teeb põhjendatud vajadusel juhatusele ettepanekuid nende muutmiseks.

Kasulikkude eluiga 2022. aastal ei korrigeeritud. Kui AS Saarte Liinid põhivara amortisatsioonimäärasid vähendada 10% võrra, väheneks aasta amortisatsioonikulu ning suureneks puhaskasum 337 882 euro võrra, võrreldaval 2021. aastal toonuks samalaadne muudatus kaasa amortisatsioonikulu vähenemise ning puhaskasumi suurenemise 326 749 euro võrra.

Materiaalse põhivara kaetava väärtuse testid

AS Saarte Liinid materiaalse põhivara väärtuse hindamisel kaalutakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Juhul, kui nimetatud asjaolud esinevad, hinnatakse konkreetse vara või raha genereeriva üksuse kaetavat väärtust ja võrreldakse seda ettevõtte finantsseisundi aruandes kajastatud vara maksumusega. Vara kaetavaks väärtuseks loetakse ühte alljärgnevast, olenevalt sellest, kumb on kõrgem:

- vara õiglast väärtust, millest on maha arvatud müügikulud;
- vara kasutusväärtust.

Kui põhivara õiglast väärtust ei saa usaldusväärselt kindlaks määrata, siis koostatakse tulevaste rahavoogude mudel leidmaks vara kasutusväärtust. Mõlemal juhul eeldavad vara väärtuse kalkulatsioonid hinnangute kasutamist, mis põhinevad üldise majanduskeskkonna prognoosidel, konkreetsetel turusuundadel, projektipõhistel kauba- ja/või reisijate voogudel ning müüdivate teenuste hinnatasemel. Kui kasutatud hinnangud tulevikus muutuvad, siis kajastatakse täiendav väärtuse langus või tühistatakse eelnevalt kajastatud väärtuse langus kas osaliselt või täielikult.

AS Saarte Liinid finantsaruannetes on materiaalse põhivarana kajastatud erinevad sadamarajatised, sh lainemurdjad, kaid, teed ja platsid, sadamate tehnilised seadmed, kuid samuti sadamate territoorium. Määrav osa äriühingu põhivarast ehitatud ja soetatud avaliku huvi teenuste osutamise tagamiseks (parv- ja liinilaevaliikluse kindlustamine Eesti asustatud saartega) ja seejuures võib osade rajatiste kasulik eluiga olla kuni 50 aastat ja maal lõputu ning selliste varade väärtuse hindamiseks tuleks koostada väga pikaajalised prognoosid. AS Saarte Liinid juhatuse hinnangul ei ole võimalik ettevõtte tegevuse piiramine ühegi sadama arvelt. Seetõttu on äriühingu väikseim eristatav raha genereerimise üksus 18 sadamat, töölaev Panda ja ujusüvendaja Watermaster kokku, ehk AS Saarte Liinid tervikuna.

(Lisa 2 järg)

Lähtudes 2022. aasta majandusaastal ettevõtte juhtkonnale teada olnud infost, võib väita, et sisuliselt on tegemist turumõjudest sõltumatute investeringutega, kuna potentsiaalsed konkurendid antud tegevusvaldkonnas ja –piirkonnas puuduvad. Äriühingu põhiliste koostööpartneritega sõlmitud sadamateenuste müügikokkulepped on pikaajalised ja risk käibemahtude languse osas piisaval määral maandatud. Seega on materiaalse põhivara majandustingimustest tulenev väärtuse languse risk ebaoluline ning juhatuse hinnangul ei ole materiaalse põhivara väärtuse testimine 2022. aasta majandusaasta aruande koosseisus vajalik.

Hinnang materiaalse põhivara kasutusotstarbe kohta

AS Saarte Liinid kasutab teatud sadamahooneid osaliselt materiaalse põhivara ning osaliselt kinnisvarainvesteeringuna. Ettevõtte hindab nende objektide puhul proportsiooni, millises ulatuses kasutatakse objekti kui materiaalselt põhivara ning mis ulatuses kinnisvarainvesteeringuna.

Kuna aruandeperioodil ja sellele eelnevatel perioodidel välja renditud kinnisvaraobjektid ei ole eraldi võõrandatavad ja enda majandustegevuses kasutatav osa on oluline, kajastab ettevõtte selliseid objekte 31.12.2022 ja 31.12.2021 seisuga materiaalse põhivarana.

Riskide juhtimine

Arvestades AS Saarte Liinid põhitegevusega seotud investeringute suurt osakaalu, mida rahastatakse nii omavahendite, sihtfinantseeritud vahendite kui ka laenude arvelt, kaasnevad olulised riskid eelkõige finantseerimistegevusest jagunedes järgmistesse äriühingu jaoks olulistesse gruppidesse: tururiskid (sealhulgas ka rahavoogude intressirisk), krediidirisk ja likviidsusrisk.

AS Saarte Liinid juhatuse aktsepteerib üldise seisukohana finantsturu pikaajalist prognoosimatust ja üritab vähendada võimalikke sellest tulenevaid ebasoodsaid mõjusid äriühingu finantstegevusele. Samas on ettevõttel riigile kuuluva äriühinguna kohustus jälgida riigihangete seadustest tulenevaid nõudeid ka finantseerimistegevuses ja finantsinstrumentide kasutamisel. Kuna äriühingu poolt kasutatud sihtfinantseeringute maht on väga suur, siis on juhtkonna poolt valitud konservatiivne lähenemine vabaturu tuletis- ja finantsinstrumentidele ja neid sisuliselt ei kasutata.

Tururiskid**a) Valuutarisk**

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglase väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus valuutavahetuskursi muutuste tõttu. AS Saarte Liinid valuutariski vältimise põhiinstrumentideks on majandustegevuse põhinevad eurod, kui alusvaluutal. Seda lihtsustab ettevõtte sihtturgude paiknemine eurotsoonis. Äriühingul puuduvad kohustused ja nõuded muudes valuutades. Kõik olemasolevad pikaajalised nõuded ja võlakohustused on noteeritud eurodes, mistõttu käsitletakse neid valuutariski vabadena. 2022. aastal toimusid kõik ettevõtte maksed ja laekumised eurodes. Võrreldaval 2021. aastal toimusid kõik ettevõtte maksed ja laekumised samuti eurodes, millele tuginedes võib kinnitada, et AS Saarte Liinid ei ole valuutariskile avatud.

b) Hinnarisk

Vastavalt eelpool kirjeldatud põhimõtetele ei oma AS Saarte Liinid investeringuid omakapitali instrumentidesse ning seega ei olda avatud finantsinstrumentidest tulenevale turuhinnariskile.

(Lisa 2 järg)**c) Intressimäära risk**

AS Saarte Liinid intressimäära risk tuleneb ettevõtte investeeringute kaasrahastamiseks võetud pikaajalistest võlakohustustest ja arvelduslaenu kasutamisest rahavoogude juhtimisel, tähtajalised deposiidid äriühingul puuduvad. AS Saarte Liinidel oli 2022. aasta lõpu seisuga kaks kehtivat pikaajalist laenulepingut, mis on kõik sõlmitud avatud hankemenetluse tulemustel. Laenulepingute intressimäärad on seotud ujuva baasintressimääraga (6 kuu EURIBOR), mis muudab äriühingu avatuks intressimäära riskile.

Ettevõttel on põhimõtteline võimalus kasutada lühiajalisi finantsinstrumente (näiteks intressimäära *ujuvast-fikseerituks* vahetustehinguid) intressimäära riskide maandamiseks, kuid senistel hangetel saavutatud intressimarginaalide ja kehtivad baasintressimääradega puudub vastav vajadus. Seisuga 31.12.2022 on ettevõtte lühi- ja pikaajalistest laenu- või liisingkohustustest ujuva intressimääraga seotud 100,0% (seisuga 31.12.2021 oli see samuti 100,0%). Intressiriskile avatud võlakohustuste osakaal oli kõigist kohustustest seisuga 31.12.2022 9% (seisuga 31.12.2021 9%).

Intressimäära riski hindamiseks kasutatakse tundlikkusanalüüsi, mis kirjeldab intressimäära riski mõju ettevõtte puhaskasumile turuga seotud intressimäära hinnangulise kõikumise kaudu. Arvestades majandusaasta keskmist intressimäära ja selle kujunemist (6 kuu EURIBOR 2,73% aastas keskmiselt) oli ujuva intressimäära osatähtsus ettevõtte lepingute keskmises intressimääras 66% ja sellest sõltuv aastane intresside kulu on seisuga 31.12.2022 kokku 37 889 eurot. Võrreldaval perioodil 2021. aastal oli ujuva intressimäära (6 kuu EURIBOR keskmiselt -0,539% aastas) osatähtsus ettevõtte lepingute keskmises intressimääras samuti 0,0% ehk sellest sõltuv aastane intresside kulu on seisuga 31.12.2021 kokku 0 eurot. Kasutades majandusaastal tundlikkusanalüüsis turuintressimäära kõikumise hinnanguna 100 baaspunkti ehk 1 protsendipunkti võrra kõrgem/madalam, oleks äriühingu majandusaasta puhaskasum seisuga 31.12.2022 olnud arvestuslikult 7 617 eurot väiksem/suurem. Juhul, kui turuintressimäär oleks ka võrdlusaastal muutunud 100 baaspunkti, oleks äriühingu majandusaasta puhaskasum seisuga 31.12.2021 olnud arvestuslikult 12 861 eurot väiksem/suurem.

Baasintresside tase muutus 2022. aastal negatiivselt positiivseks ja põhinedes asjakohastele majandus-prognoosidele tõuseb baasintressi tase lähiaastal veelgi. Arvestades seda, et intressikulud moodustasid AS Saarte Liinid aruandeaastal kuludest 0,6% on intressimäärade riski mõju ettevõttele minimaalne.

Krediidirisk

Krediidirisk on oht, et ettevõtte vastaspool ei täida finantsühendustest või kliendilepingutest tulenevaid kohustusi tuues rikkumisega kaasa võimaliku finantskahju. AS Saarte Liinid krediidirisk tuleneb põhiosas nõuetest ostjate vastu ja rahastamisotsustega eraldatud, kuid ettevõttele veel välja maksmata sihtfinantseeritud vahenditest. Krediidiriski maandamiseks viiakse enne suuremahuliste lepingute sõlmimist läbi kliendi taustauuring. Klientidega, kes kavandavad ettevõtte poolt pakutavate teenuste suuremahulist ja/või pikaajalist kasutamist, sõlmitakse kahepoolsed lepingud. Lepingutega täpsustatakse poolte kohustused ja maksekäitumise põhinõuded, samuti võimalikud sanktsioonid.

Ülejäänud meetodid klientide krediidiriski juhtimiseks seisnevad nende igapäevase maksekäitumise jälgimises ja meetmete operatiivses rakendamises põhjendatud vajadusel. Klientidega seotud krediidiriski vähendamiseks on kasutatud avansiliste maksete nõuet klientidele, kelle maksevõimes on põhjust kahelda. Aastalõpu seisuga kantakse ebatõenäoliselt laekuvad nõuded lootusetuteks. Lootusetult laekuvad arved kantakse bilansist välja nõukogu otsusega peale juhatuse vastava hinnangu saamist. Finantsvarade krediidikvaliteedist 2022. aastal annab täpsema ülevaate käesoleva aruande lisa 4.

(Lisa 2 järg)

Oodatava krediikahjumi mõõtmiseks rühmitatakse nõuded ostjatele lähtudes krediidiriski ühistest tunnustest ning aegumise perioodist. Oodatavad krediikahjumi määrad põhinevad viimase 36 kuu kuni 31. detsember 2022 või vastavalt kuni 1. jaanuar 2022 maksedistsipliinil ning vastavatel perioodidel esinenud ajaloolistel krediikahjumitel. Ajaloolisi kahjumeid korrigeeritakse põhjendatud vajadusel jooksva ning tulevikuinformatsiooni põhjal, mis puudutab makromajanduslikke faktoreid ning ostjate võimet nõuete tasumiseks. Ettevõtte hinnangul on siinkohal kõige relevantsemateks näitajateks SKP ja töötuse määr nendes riikides, kus toimub kaupade ja teenuste müük. Lähtudes oodatavatest antud näitajate muutusest korrigeeritakse vajadusel vastavalt ka ajaloolisi kahjumäärasid.

Kuigi raha ja raha ekvivalendid kuuluvad samuti IFRS 9 oodatava krediikahjumi mudeli alla, siis tuvastatud väärtuse langus oli ebaoluline 1. jaanuari 2022 ja 31. detsembri 2022 seisuga.

Äriühingu jaoks oluline krediidirisk on nõuded ostjate vastu. Seisuga 31.12.2022 oli ettevõtte finantsseisundi aruandes krediidiriskile avatud nõudeid kokku summas 488 305 eurot ja võrreldava, 31.12.2021 seisuga, 778 967 eurot.

Ettevõttele veel välja maksmata sihtfinantseeritud vahendeid seisuga 31.12.2022 oli summas 153 184 eurot, samas kui võrreldava, 31.12.2021 seisuga oli neid 79 126 eurot. Aruandeaastal on tegemist madala krediidiriskiga nõudega, kuna see on kaetud Interreg Europe ja Väikesaarte programm eraldatud vahendite rahastamisotsusega.

(Lisa 2 järg)**Likviidsusrisk**

AS Saarte Liinid likviidsusrisk on seotud eelkõige lühiajaliste nõuete ja võlgadega. Ettevõtte eesmärgiks on tasakaalu säilitamine rahastamisallikate iseloomu, tähtaja, piisavuse ja paindlikkuse vahel. AS Saarte Liinid finantsvarad koosnevad nõuetest ostjate vastu ning laekumata sihtfinantseerimisest, vastavate kirjete olulisi muutusi aruandeaastal kirjeldati krediidiriski käsitlevas lõigus. Pikaajalisi finantsvarasid, investeringuid ja väärtpapereid äriühing ei oma.

eurodes		
Lühiajalised nõuded ja ettemaksed	31.12.2022	31.12.2021
Tagasimaksed järgmise 12 kuu jooksul	775 654	1 193 473
KOKKU	775 654	1 193 473

eurodes					
Diskonteerimata rahavood¹					
Finantskohustused maksetähtaegade lõikes 31.12.2022	Saldo²	Järgmise 12 kuu jooksul	2-5 aasta jooksul	Enam kui 5 aasta jooksul	Kokku
Võlad tarnijatele, töövõtjatele, maksuvõlad	889 666	889 666	0	0	889 666
Laenukohustused	3 206 305	1 259 943	1 824 782	121 581	3 206 305
KOKKU	4 095 971	2 149 609	1 824 782	121 581	4 095 971
Diskonteerimata rahavood¹					
Finantskohustused maksetähtaegade lõikes 31.12.2021	Saldo²	Järgmise 12 kuu jooksul	2-5 aasta jooksul	Enam kui 5 aasta jooksul	Kokku
Võlad tarnijatele, töövõtjatele, maksuvõlad	1 252 995	1 252 995	0	0	1 252 995
Laenukohustused	3 383 993	797 800	2 468 721	117 472	3 383 993
KOKKU	4 636 989	2 050 795	2 468 721	117 472	4 636 989

¹ Intressikulud on prognoositud kasutades vastaval bilansipäeval kehtinud intressimäärasid.

² Finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses.

AS Saarte Liinid võlad ja ettemaksed on tagasimakse tähtaegadega kuni 12 kuud, põhiosa võlgadest on seotud arvestatud tööjookuludega ja jooksva majandustegevusega. Oma tegevuse rahastamiseks kasutab ettevõtte arvelduslaene, kapitalirendi tingimustel renti ja pikaajalisi pangalaene. Ettevõtte põhimõtete kohaselt ei tohiks sõlmitud diskonteerimata laenukohustuste tagasimaksete lõpptähtajast rohkem kui 35% saabuda järgmise 12 kuu jooksul.

2022. aasta lõpus moodustasid järgneva 12 kuu jooksul saabuvad diskonteerimata laenukohustuste tähtajad 52% koguvõlgnevusest, 2-5 aasta jooksul saabuvad tähtajad 45% ja enam kui 5 aasta pärast saabuvad tähtajad 3%. Lühiajalise koguvõlgnevuse kõrge määr on põhiliselt seotud Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist sihtfinantseeritud projektidega seotud ostuarvete kajastamisest aasta lõpu seisuga. AS Saarte Liinid juhtkonna hinnangul on saavutatud likviidsusriskide parem jaotumine järgnevatele perioodidele läbi võrdsete laenude lühiajaliste tagasimaksete, arvesse võtmata arvelduskrediidi lühiajalist jääki.

(Lisa 2 järg)

Võrdlusperioodi, 2021. majandusaasta lõpuks olid võlakohustused restructureeritud nii, et 12 kuu jooksul saabuvad tähtajad moodustavad 44,3% koguvõlgnevusest, 2-5 aasta jooksul saabuvad tähtajad 53,2% ja enam kui 5 aasta pärast saabuvad tähtajad 2,5% diskonteerimata koguvõlgnevusest.

Tulenevalt lühiajaliste nõuete ja kohustuste vahekorras oli AS Saarte Liinid majandusaasta käibekapital kokku summas -1 311 tuhat eurot. AS Saarte Liinid juhatas rakendab vajadusel äriühingu likviidsusriski maandamise tagamiseks lühiajalisi laenukooteid arvelduskrediidina.

31. detsember 2022. seisuga oli SEB Panga arvelduskrediiti kasutatud kokku 508 tuhat euro ulatuses (vt aruande lisa 10) seoses jooksvate arveldustega.

Äriühingu majandustegevus liinilaevade teenindamisel on kavandatud kasumlikuna ning korrektsed lepingupartnerid tagasid ka käibevahendite kasvu. Juhatuse hinnangul on negatiivne käibekapital lühiajaline ning ei oma pikaajalist mõju ettevõtte igapäevasele majandus tegevusele.

Kapitali juhtimine ja finantsvõimendus

AS Saarte Liinid kapitali juhtimisel on seatud eesmärgiks ettevõtte krediitvõimekuse püsimine piisaval tasemel, et vajadusel kaasata võõrkapitali investeerimistegevuse rahastamiseks. Äriühingu omakapital koosneb emiteeritud aktsiakapitalist, kohustuslikust reservkapitalist ja jaotamata kasumist. Ettevõtte kapitaliseeritust jälgitakse võlakohustuste ja omakapitali suhtarvude abil ning hinnates neid võrdluses ettevõtte investeerimis- ja finantseerimisvajadusega.

	eurodes	
Finantsvõimendus	31.12.2022	31.12.2021
Laenukohustised (lisa 10) ¹	3 206 305	3 383 993
Varad kokku	63 148 460	64 142 641
Võlakordaja	5,1%	5,3%
Omakapital kokku	25 514 414	24 350 905
Kohustiste ja omakapitali suhe	12,6%	13,9%

¹ Intressi kandvad võlad

Võlakordaja = laenukohustised/varad kokku

Kohustiste ja omakapitali suhe = kohustised/omakapital kokku

AS Saarte Liinid laenukohustuste suhe varadesse ehk võlakordaja oli 31.12.2022 seisuga 5,1% ning kohustuste ja omakapitali suhe 12,6%. Võrreldes 2021. aastaga vähenes võlakordaja 0,2 protsendipunkti võrra, seejuures vähenes ka äriühingu kohustuste ja omakapitali suhe 1,3% võrra. Lühiajaliste kohustuste suhe käibevarasse ettevõttele probleeme ei tekita.

Finantsvõimenduse näitajate vähenemine võrreldes eelneva aastaga on seotud nii omavahendite arvelt tehtud investeerimiste kapitaliseerimisega, kui ka täiendava aktsiakapitali panustamisega ainuaktsionäri poolt. Võõrvahendite osakaalu vähendamine on osaliselt seotud ka AS Saarte Liinid uue arengukava perioodiks 2022-2027. Juhtkond peab oluliseks ettevõtte potentsiaalse laenuvõime maksimaalse võimekuse loomist, et seeläbi tagada investeerimisvõimekuse suurendamine ja realiseerida järgnevat aastat sihtfinantseerimise projektid.

(Lisa 2 järg)**Õiglane väärtus**

Ettevõtte hinnangul ei erine bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade (lisa 4) ja –kohustuste (lisa 8 ja 9) bilansilised väärtused seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2021 oluliselt nende õiglasest väärtusest.

Ettevõtte laenukohustused kannavad peamiselt ujuvat intressimäära, mis muutub vastavalt turu intressimäära kõikumistele. Juhtkonna hinnangul vastavad ettevõtte võlakohustuste intressimäärad turutingimustele. Sellest tulenevalt hindab juhatus, et pikaajaliste kohustuste õiglane väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Muud finantsvarad ja -kohustused (nt nõuded ostjatele, võlad hankijatele) on lühiajalised, mistõttu juhtkonna hinnangul nende bilansiline väärtus on lähedane nende õiglasele väärtusele.

Pikaajaliste finantskohustuse õiglane väärtus määratakse diskonteeritud tuleviku lepinguliste rahavoogude baasil kasutades turu intressimäära, mis on ettevõttele kättesaadav sarnaste finantsinstrumentide kasutamisel. See vastab finantsinstrumentide tasemele 3, mille puhul ümberhindluseks kasutatavad hindamismeetodid põhinevad mittejälgitavatel sisenditel.

Lisa 3 Uute ja muudetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) kasutuselevõtt

Käesoleva aruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on samad, mida AS Saarte Liinid kasutas 31. detsembril 2021 lõppenud majandusaasta aruandes. Uutel ja muudetud standarditel ei ole eeldatavasti olulist mõju ettevõtte finantsaruannetele.

Seni veel jõustumata standardid, tõlgendused ja olemasolevate standardite muudatused. Järgmised uued ja muudetud standardid jõustuvad perioodide kohta, mis algavad peale 1. jaanuari 2023 ja mille puhul on varasem rakendamine lubatud. Ettevõtte ei ole ennetähtaegselt neid uusi või muudetud standardeid käesoleva aruande koostamisel rakendanud. Uutel ja muudetud standarditel ei ole eeldatavasti olulist mõju ettevõtte finantsaruannetele.

- Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused;
- Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRSi rakendusjuhendi nr 2 „Olulisuse üle otsustamine“ muudatused;
- Standardi IAS 8 „Arvestuspõhimõtted, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused;
- Standardi IAS 12 „Tulumaks“ muudatused;
- Standardi IAS 1 „Kohustuste liigitamine lühi- või pikaajaliseks, jõustumiskuupäeva edasilükkamine“ muudatused;
- Standardi IFRS 16 „Rendid“: Rendikohustus müük-tagasirent“ muudatused.

Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed

	eurodes	
Nõuded ja ettemaksed	31.12.2022	31.12.2021
Nõuded ostjate vastu	488 305	778 967
Muud lühiajalised nõuded sh	286 799	414 506
<i>Saamata sihtfinantseerimine</i>	<i>153 184</i>	<i>79 126</i>
Nõuded kokku	775 104	1 193 473

EL Ühtekuuluvusfondilt jäi aruandeaastal esitatud taotluste alusel saamata äriühingule eraldatud vahendeid põhivara sihtfinantseerimiseks 0 eurot (2021. aastal 79 126 eurot). EL Regionaalfondilt jäi aruandeaastal esitatud taotluste alusel saamata äriühingule eraldatud vahendeid põhivara sihtfinantseerimiseks 130 085 eurot (2021. aastal jäi taotluste alusel äriühingule eraldatud sihtfinantseeritud vahendeid saamata 0 eurot). Väikesaarte programmist esitatud taotluse alusel jäi 2022. aastal laekumata 23 099 eurot (2021. aastal 0 eurot). Maksude ettemaksete ja tagasinõuetena kajastub käibemaksu ettemaks seisuga 31.12.2022 summas 0 eurot (31.12.2021. aastal 0 eurot). AS Saarte Liinid tähtaja ületanud nõuded, mis ei ole kuluks kantud, moodustasid 31.12.2022 seisuga kokku 120 912 eurot (2021. aastal 46 304 eurot). Üle tähtaja nõuete krediidiriski hinnang on toodud lisa 2.

Muude nõuete all on kajastatud AS Matsalu Veevärk Virtsu puhastusseadmete kasutamise eest tehtud ettemaks summas 10 750 eurot (2021. aastal 13 750 eurot). Papissaare elektriliitumine moodustab seisuga 31.12.2022 muudest nõuetest 9 883 eurot (31.12.2021 10 230 eurot). Vikati elektriliitumine moodustab 31.12.2022 seisuga muudest nõuetest 37 830 eurot (31.12.2021 39 157 eurot).

Lisa 5 Varud

	eurodes	
Varud	31.12.2022	31.12.2021
Tooraine ja materjal	37 023	47 206
Varud kokku	37 023	47 206

Tooraine ja materjalina on ettevõtte sadamates arvele võetud IT-varud, absorptsioonipoom, veesõiduki varuosad ja vedelkütus veesõidukitele. Nii 2022. aastal kui ka 2021. aastal varude allahindlusi ei tehtud, varud võeti arvele vastavalt soetustele ja kanti kuluks vastavalt nende tegelikule kasutamisele.

Lisa 6 Materiaalne põhivara

							eurodes	
Materiaalne põhivara	Lisa	Maa	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksud	KOKKU	
Soetusmaksumus 31.12.2021		733 048	89 293 371	5 475 685	201 405	2 353 909	98 057 418	
Akumuleeritud kulum 31.12.2021		0	34 578 243	2 590 361	162 103	8 436	37 339 144	
Jääkmaksumus 31.12.2021		733 048	54 715 127	2 885 324	39 302	2 345 473	60 718 275	
Ostud		4 070	129 394	332 839	0	4 307 444	4 773 747	
Mahakandmine		0	-73 333	-775 383	-81 822	0	-930 538	
Reklassifitseerimine		0	5 600 134	326 542	0	-5 926 676	0	
Reklassifitseerimine IFRS 16		0	0	0	0	8 436	8 436	
Amortisatsiooni mahakandmine		0	47 419	762 105	66 951	0	876 475	
Amortisatsioon ja allahindus	16	0	-3 044 196	-326 967	-7 655	0	-3 378 818	
Soetusmaksumus 31.12.2022		737 118	94 949 566	5 359 683	119 583	734 677	101 900 627	
Akumuleeritud kulum 31.12.2022		0	37 575 020	2 155 223	102 807	8 436	39 841 486	
Jääkmaksumus 31.12.2022		737 118	57 374 545	3 204 460	16 777	726 241	62 059 140	

Ühtekuuluvusfondist eraldati aruandeaastal välisabi 51 230 eurot, millest laekus 51 230 eurot. Seda sihtfinantseerimist kasutati Vikati ja Papissaare parvlaeva sildumiskoha ehitamiseks. EL regionaalfondist eraldati välisabi 332 229 eurot, millest laekus 202 144 eurot. Seda kasutati Sõru kai nr 3 rekonstrueerimiseks. Väikesaarte programmist eraldati Kihnu generaatori tarbeks 23 099 eurot, mis laekus 2023. aastal.

100% amortiseerunud põhivara, mis on seisuga 31.12.2022 endiselt kasutuses, on finantsseisundi aruandes kajastatud kokku soetusmaksumuses 3 869 549 eurot. Aruandeaastal ei müüdnud materiaalsel põhivara. Maha kanti materiaalsel põhivara jääkväärtuses 54 063 euro väheväärtuslikuks varaks.

(Lisa 6 järg)**Eelmise aruande aastal toimunud tehingud materiaalse põhivaraga**

							eurodes
Materiaalne põhivara	Lisa	Maa	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksud	KOKKU
Soetusmaksumus 31.12.2020		693 048	83 730 877	5 124 723	201 405	4 534 077	94 284 130
Akumuleeritud kulum 31.12.2020		0	31 629 778	2 279 509	153 931	0	34 063 218
Jääkmaksumus 31.12.2020		693 048	52 101 098	2 845 214	47 474	4 534 077	60 220 912
Ostud		40 000	346 587	198 390	0	3 188 310	3 773 287
Reklassifitseerimine		0	5 215 907	152 572	0	-5 368 480	0
Reklassifitseerimine IFRS 16		0	0	0	0	8 436	8 436
Amortisatsioon ja allahindus	16	0	-2 948 465	-310 852	-8 172	0	-3 267 489
Soetusmaksumus 31.12.2021		733 048	89 293 371	5 475 685	201 405	2 353 909	98 057 418
Akumuleeritud kulum 31.12.2021		0	34 578 243	2 590 361	162 103	8 436	37 339 144
Jääkmaksumus 31.12.2021		733 048	54 715 127	2 885 324	39 302	2 345 473	60 718 275

Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist eraldati aruandeaastal välisabi 590 690 eurot, millest laekus 511 564 eurot, nõudena kajastatakse 79 126 eurot. Seda sihtfinantseerimist kasutati Papissaare sadama rekonstrueerimiseks ning Kihnu sadama kaide rekonstrueerimiseks. Ettevõtluse Arendamise SA eraldati aruandeaastal 200 000 eurot, mida kasutati Sviby sadama rekonstrueerimiseks.

100% amortiseerunud põhivara, mis on seisuga 31.12.2021 endiselt kasutuses, on finantsseisundi aruandes kajastatud kokku soetusmaksumuses 3 861 221 eurot. Aruandeaastal ei müüdnud ega kantud maha materiaalselt põhivara

Lisa 7 Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara	eurodes			
	Arengu- väljaminekud	Tarkvara	Ettemaks immateriaalse põhivara eest	KOKKU
Jääkmaksumus 31.12.2020	3 617	0	57 922	61 539
Ostud	0	0	139 963	139 963
Ümberkvalifitseerimine	31 925	166 309	-189 799	8 435
Amortisatsioon ja allahindlused	-5 395	0	0	-5 395
Soetusmaksumus 31.12.2021	122 246	166 309	8 087	296 641
Akumuleeritud kulum 31.12.2021	-92 098	0	0	-92 098
Jääkmaksumus 31.12.2021	30 147	166 309	8 087	204 543
Ostud	0	8 400	66 682	75 082
Mahakandmine	-84 939	0	0	-84 939
Amortisatsiooni mahakandmine	84 939	0	0	84 939
Amortisatsioon ja allahindlused	-9 977	-18 480	0	-28 457
Soetusmaksumus 31.12.2022	37 307	174 709	74 768	286 784
Akumuleeritud kulum 31.12.2022	-17 136	-18 480	0	-35 616
Jääkmaksumus 31.12.2022	20 170	156 229	74 768	251 168

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

Võlad ja ettemaksed	Lisa	eurodes	
		31.12.2022	31.12.2021
Võlad tarnijatele		431 547	824 168
<i>sh võlad põhivara eest</i>		<i>111 208</i>	<i>445 628</i>
Võlad töötajatele		275 333	265 414
Maksuvõlad	9	42 470	43 820
Muud kohustused ja eraldiised		140 315	144 725
KOKKU		889 666	1 278 127

Lisa 9 Maksuvõlad ja ettemaksed

Maksuvõlad ja ettemaksed	Lisa	eurodes	
		31.12.2022	31.12.2021
Kinnipeetud tulumaks		38 564	36 524
Sotsiaalmaks		69 963	71 466
Kinnipeetud kogumispensioni makse		2 296	2 356
Ettevõtte tulumaks		1 501	4 074
Töötuskindlustusmakse		4 134	3 668
Käibemaks		-78 221	-79 535
Loodusressursside kasutamise ja saastetasude kohustis		4 233	5 267
KOKKU	8	42 470	43 820

(Lisa 9 järg)

Potentsiaalsed maksurevisjonist tulenevad kohustused – maksuhaldur ei ole algatanud ega läbi viinud ettevõtte maksurevisjoni ega üksikjuhtumi kontrolli ettevõttes. Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni viie aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ja trahv. Juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Lisa 10 Laenukohustused ja netovõlg

eurodes

Laenukohustused	31.12.2022	Tagasi- maksed 2023. a	Tagasi- maksed 2024-2032. a	Makse- tähtaeg	Interssimäär
Pangalaen SEB	106 667	106 667	0	2023. a	6 kuu Euribor + 1,27%
Pangalaen Luminor	2 204 196	569 697	1 634 499	2026. a	6 kuu Euribor + 1,15%
Arvelduskrediit	508 094	508 094	0	30.12.2023. a	6 kuu Euribor + 1,5%
Rendikohustised (lisa 11)	387 348	75 486	311 862	2032. a	6 kuu Euribor + 1,6%
KOKKU	3 206 305	1 259 944	1 946 363		

eurodes

Laenukohustused	31.12.2021	Tagasi- maksed 2022. a	Tagasi- maksed 2023-2032. a	Makse- tähtaeg	Interssimäär
Pangalaen SEB	533 334	426 667	106 667	2023. a	6 kuu Euribor + 1,27%
Pangalaen Luminor	2 500 000	300 000	2 200 000	2026. a	6 kuu Euribor + 1,15%
Arvelduskrediit	0	0	0	30.11.2022. a	6 kuu Euribor + 1,5%
Rendikohustised (lisa 11)	350 660	71 133	279 526	2032. a	6 kuu Euribor + 1,6%
KOKKU	3 383 994	797 800	2 586 194		

Kõikide laenukohustuste alusvaluutaks on euro. 2022. aastal lisaks võetud laene ei ole, aasta lõpus kasutati arvelduskrediiti. Samuti ei olnud juurde võetud laene ka 2021. aastal. Aruandeperioodil tasus ettevõtte laenude põhiosa makseid summas 722 471 eurot (2021. aastal tasuti laenude põhiosa makseid 776 667 eurot). Aruandeperioodi intressikulu laenudelt ja muudelt intressi kandvatelt võlakohustustelt moodustas 57 407 eurot (2021. aastal 52 583 eurot).

Kasutamata arvelduskrediit oli 2022. aasta lõpus kokku 491 906 eurot (2021. aastal oli kasutamata arvelduskrediidi jääk 1 000 000 eurot). Arvelduskrediidi leping lõpptähtajaga 30.12.2023 on sõlmitud SEB Pangaga. Arvelduskrediidid lepingu limiiti suurendati 14.02.2023 1 500 000 euroni.

(Lisa 10 järg)

AS Saarte Liinid ja laenuandjate vahelistes lepingutes on sätestatud piirangud või eritingimused, mille mittetäitmisel võib laenuandja nõuda ettevõttelt laenu ennetähtaegset tagasimaksmist, sealhulgas:

- piiratud õigused varade võõrandamiseks;
- piiratud õigused täiendavate kohustuste võtmiseks;
- piiratud õigused garantiide ja tagatiste andmiseks;
- piiratud õigused dividendide väljamaksmise ja aktsiakapitali suurendamise otsuste tegemisel.

Nii seisuga 31. detsember 2022 kui ka seisuga 31. detsember 2021 olid ettevõtte tegevus ja toimingud vastavuses laenulepingute tingimustega.

Netovõlg

Netovõlg	eurodes	
	31.12.2022	31.12.2021
Raha ja raha ekvivalendid	26 025	1 979 144
Laenukohustused tagasimaksetähtajaga kuni 1 aasta	-1 259 944	-797 800
Laenukohustused tagasimaksetähtajaga üle 1 aasta	-1 946 362	-2 586 193
Netovõlg	-3 180 280	-1 404 850
Raha ja raha ekvivalendid	26 025	1 979 144
Ujuva intressimääraga võlakohustused	-3 206 305	-3 383 994
Netovõlg	-3 180 280	-1 404 850

Netovõlg	eurodes					
	Sularaha ja arveldusarved	Rendikohustiste tagasimaksud kuni 1 a.	Rendikohustiste tagasimaksud üle 1 a.	Laenude tagasimaksud kuni 1 a.	Laenude tagasimaksud üle 1 a.	KOKKU
Netovõlg 01.01.2021	3 189 373	-72 226	-350 660	-776 667	-3 033 334	-1 043 514
Ümberklassifitseerimised	0	-71 133	71 133	-726 667	726 667	0
Rahavoog	-1 210 229	72 226	0	776 667	0	-361 336
Netovõlg 31.12.2021	1 979 144	-71 133	-279 526	-726 667	-2 306 667	-1 404 850
Ümberklassifitseerimised	0	-75 486	75 486	-676 364	676 364	0
Rahavoog	-1 953 119	71 133	-107 822	218 573	-4 195	-1 775 430
Netovõlg 31.12.2022	26 025	-75 486	-311 862	-1 184 458	-1 634 498	-3 180 280

Lisa 11 Rendid**Rendikohustised (ettevõtte kui rentnik)**

				eurodes
Rendikohustised	Lisa	2022	2021	
Aruande perioodi alguses		350 660		422 886
Võetud rendid		121 721		0
Makstud rendikohustised		-71 133		-72 226
Aruandeperioodi lõpus		401 248		350 660
Tuleviku rendikohustiste miinimummaksed	10	401 248		350 660
sh makseperiood 1 aasta		-75 486		-71 133
sh makseperiood alates 1 aastat		-311 862		-279 526
Rendimaksete nüüdisväärtus		301 584		373 820
Maksetähtaeg		Viimase lepingu lõpp tähtaeg on arvestatud 31.12.2032		Viimase lepingu lõpp tähtaeg on arvestatud 31.12.2032
Intressimäär		Vahemik 1,46%-2,3%		Vahemik 1,46%-2,3%
Alusvaluuta		euro		euro

Kasutusõigusega vara soetusmaksumus transpordivahendite ja hoonete osas IFRS 16 alusel oli seisuga 31.12.2022 657 267 eurot (31.12.2021 seisuga 540 721 eurot) ning jääkmaksumus 394 001 eurot (31.12.2021 seisuga 356 473 eurot).

Maa rendi osas ei saa AS Saarte Liinid objektiivselt hinnata järgmiste perioodide rendikulu, kuna Viimsi vallavalitsusega sõlmitud hoonestusõiguse leping sätestab tasu määramise alusena sadamat aasta jooksul külastanud reisijate arvu, mis näitajana võib aastate lõikes oluliselt varieeruda.

Ettevõtte kui rendileandja

				eurodes
Renditulu	Lisa	2022	2021	
Hooned, ruumid ja territoorium		192 312		173 023
KOKKU	14	192 312		173 023

Hoonete ja ruumide rendilepingud saab katkestada 3-6 kuulise etteteatamisaja jooksul, millele vastav renditulu moodustab 19 765 eurot (2021. aastal 16 434 eurot).

Rendile antud hoonete, ruumide ja territooriumi soetusmaksumus on 5 447 059 eurot (2021. aastal 5 209 184 eurot) ja jääkmaksumus 3 069 257 eurot (2021. aastal 3 036 326 eurot). Rendile antud hoonete-ruumide jääkmaksumuse osatähtsus ehitiste jääkväärtusest on 5%.

Lisa 12 Sihtfinantseerimine

	eurodes	
	2022	2021
Pikaajalise varadega sihtfinantseerimisega seotud kohustuste perioodi alguse seisuga		
EL Ühtekuuluvusfond"	24 993 601	25 944 485
EL Regionaalfond	4 225 072	4 571 344
Kodumaine sihtfinantseerimine (riigieelarve ja omavalitsuste vahendid)	5 121 187	5 125 415
Keskonnainvesteeringute Keskus SA	119 609	133 205
Ettevõtluse Arendamise SA	670 146	504 473
KOKKU	35 129 615	36 278 922
Sihtfinantseeringute liikumised aruandeperioodil kokku	406 558	790 690
Perioodi jooksul saamata põhivara sihtfinantseerimine		
sh Euroopa Ühtekuuluvusfondist	0	79 126
sh Väikesaarte Programm	23 099	0
sh EL Regionaalfond	130 085	0
Perioodi jooksul saadud põhivara sihtfinantseerimine		
EL Ühtekuuluvusfond	51 230	511 564
EL Regionaalfond	202 144	0
Ettevõtluse Arendamise SA	0	200 000
Sihtfinantseerimisega seotud kohustuste arvestamine tulusse		
EL Ühtekuuluvusfond	-1 595 066	-1 541 574
EL Regionaalfond	-346 272	-346 272
Kodumaine sihtfinantseerimine (riigieelarve ja omavalitsuste vahendid)	-3 600	-4 228
Keskonnainvesteeringute Keskus SA	-13 596	-13 596
Ettevõtluse Arendamise SA	-39 564	-34 327
Pikaajalised varade sihtfinantseerimise muutused kokku	-1 998 098	-1 939 997
Pikaajalise varadega sihtfinantseerimisega seotud kohustuste perioodi lõpu seisuga		
EL Ühtekuuluvusfond	23 449 765	24 993 601
EL Regionaalfond	4 211 029	4 225 072
Kodumaine sihtfinantseerimine (riigieelarve ja omavalitsuste vahendid)	5 140 686	5 121 187
Keskonnainvesteeringute Keskus SA	106 013	119 609
Ettevõtluse Arendamise SA	630 582	670 146
KOKKU	33 538 075	35 129 615

Nõudena on kajastatud sihtfinantseerimisi järgmistelt rahastajatelt: EL Regionaalfond 2022. a 130 085 eurot (2021. a 0 eurot), Väikesaarte Programm 2022. a 23 099 eurot (2021. a 79 126 eurot). AS Saarte Liinid hinnangul on käesolevas aruandes kajastatud sihtfinantseerimise rahastuste tingimused täidetud ning ettenägematu asjaolusid ei esine.

Euroopa Ühtekuuluvusfondi 2021. aastal saamata jäänud põhivara sihtfinantseerimine summas 79 126 eurot on laekunud 2022. aastal ning kajastatakse kohustusena perioodi alguse seisuga.

(Lisa 12 järg)

eurodes		
Perioodi jooksul saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine	2022	2021
Välisabi tegevuskuludeks	0	13 914
Kodumaine abi tegevuskuludeks	1 739	354
KOKKU	1 739	14 268

eurodes		
Perioodi jooksul laekunud eelmiste perioodide tegevuskulude sihtfinantseerimine	2022	2021
Välisabi tegevuskuludeks	0	13 135
KOKKU	0	13 135

Lisa 13 Omakapital

Aktiaselts Saarte Liinid on äriühing, mille kõik aktsiad kuuluvad riigile. Otsused aktsiakapitali suurendamise või vähendamise ning dividendide jaotamise osas teeb Eesti Vabariik, keda ettevõtte üldkoosolekul omanikuna esindab majandus- ja taristuminister. AS Saarte Liinid põhikirja kohaselt on ettevõtte miinimumkapital 4 793 400 eurot ning maksimumkapital 19 173 600 eurot. Seisuga 31.12.2022 koosnes AS Saarte Liinid aktsiakapital 96 485 aktsiast nimiväärtusega 100 eurot kokku summas 9 648 500 eurot. Omakapitali koosseisus oleva reservi osas vt. Lisa 1 punkt "I".

Seoses suuremahuliste sihtfinantseeritud investeeringute teostamisega ei kuulu AS Saarte Liinid omaniku otsuse alusel dividendimaksjate hulka. Maksimaalselt võimalike dividendide suurus ning dividendide maksmisega kaasneva tulumaksukohustuse suurus on toodud alljärgnevas tabelis:

eurodes		
Omakapital	31.12.2022	31.12.2021
Jaotamata kasum	15 090 807	13 996 832
Kohustuslikku reservkapitali	58 175	69 534
Dividendimaksega kaasnev tulumaksukulu	3 006 526	2 785 460
Võimalik maksta netodividendidena	12 026 105	11 141 839

Lisa 14 Müügitulu

eurodes			
Jaotumine tegevusalade järgi	Lisa	2022	2021
EMTAK 52221 Sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused		8 123 787	7 788 169
EMTAK 68201 Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	11	192 312	173 023
KOKKU		8 316 098	7 961 192

eurodes			
2022		2021	
Eesti	6 316 454	Eesti	6 878 572
Taani	648 850	Taani	182 787
Rootsi	443 171	Rootsi	118 882
Soome	324 706	Soome	324 593
Holland	303 363	Holland	203 461
Saksamaa	183 135	Saksamaa	167 320
Poola	60 028	Poola	31 228
Norra	2 661	Norra	5 964
Muud riigid	33 732	Muud riigid	48 385
KOKKU	8 316 098		7 961 192

Ekspordi sihtriikide määratlemisel on lähtunud sadamateenuseid kasutanud laevade agenteerimisega tegelevate ettevõtete poolt edastatud andmetest sihtriikide kohta.

Kõik AS Saarte Liinid müügitulud on 2022. a ja 2021. a saadud teenuste müügist.

Lisa 15 Tulu sihtfinantseerimisest

eurodes			
Tulu sihtfinantseerimisest		2022	2021
	Lisa		
Tulu põhivara sihtfinantseerimisest (kodumaine)		336 127	404 742
Tulu põhivara sihtfinantseerimisest (välisabi)		1 659 710	1 531 148
Tulu põhivara kaasfinantseerimisest (välisabi)		2 261	4 106
Tulu tegevuskulude sihtfinantseerimisest (välisabi)		0	13 914
Tulu tegevuskulude sihtfinantseerimisest (kodumaine)		1 739	354
KOKKU	12	1 999 836	1 954 264

Lisa 16 Muude oluliste kasumiaruande kirjete all-liigendused

eurodes		
Muud äritulud	2022	2021
Muud viivisintressitulud, leppetrahvid	112 258	89 851
KOKKU	112 258	89 851

eurodes		
Kaubad, toore, materjal ja teenused	2022	2021
Elekter	981 674	605 715
Edasi müüdüd elekter	-660 354	-353 975
Kütus	175 540	131 832
Remont ja hooldus	431 548	417 824
Laadimine, lossimine ja transport	1 048 016	1 000 701
Hoonete ja ruumide kasutusrent	9 048	9 146
Sõidukite kasutusrent	11 278	13 152
Teenused	504 866	445 284
KOKKU	2 501 616	2 269 680

eurodes		
Mitmesugused tegevuskulud	2022	2021
Majanduskulu	160 534	186 366
Sidekulud	34 052	34 715
IKT riist- ja tarkvara rent	102 345	63 614
Töömashinate ja seadmete rent	8 123	7 590
KOKKU	305 054	292 286

eurodes		
Tööjõukulud	31.12.2022	31.12.2021
Palgakulu	2 423 784	2 199 470
Erisoodustused	19 260	22 864
Erisoodustuste tulumaks	7 324	9 050
Erisoodustuste sotsiaalmaks	10 316	12 367
Sotsiaalmaksud palkadelt	799 128	727 568
KOKKU	3 259 812	2 971 319

2022. aastal oli AS Saarte Liinid koosseisu kuuluvate töötajate keskmine arv kokku 104, neist: juhatuse liikmetena 1 inimene, koosseisuliste põhitöötajatena 102 inimest, lisaks 1 asendustöötaja.

(Lisa 16 järg)

2021. aastal oli AS Saarte Liinid koosseisu kuuluvate töötajate keskmine arv kokku 99, neist: juhatuse liikmetena 2 inimest, koosseisuliste põhitöötajatena 95 inimest (sh projektijuhtimise üksus 6).

eurodes		
Tööjookulude kapitaliseerimine	31.12.2022	31.12.2021
Palgakulude kapitaliseerimine	245 280	196 707
Sotsiaalmaksude kapitaliseerimine	82 622	66 360
KOKKU	327 902	263 067

eurodes		
Muud ärikulud	31.12.2022	31.12.2021
Maamaks	3 883	3 896
Riigilõivud	5 226	4 466
Loodusressursside kasutus- ja saastetasud	9 547	8 854
Lootusetuks hinnatud laekumata arved	550	10 158
Viivised ja intressid	88	0
KOKKU	19 294	27 373

Lisa 17 Finantstulud- ja kulud

eurodes		
Finantstulud ja -kulud	31.12.2022	31.12.2021
Intressikulud	57 407	52 583
KOKKU	57 407	52 583

Lisa 18 Laenude tagatised ja panditud varad

Kinnistule nr. 1010234 nimega „Kuivastu sadama“ VI järjekohale, kinnistule nr. 1046932 nimega „Virtsu sadama“ V järjekohale, kinnistule nr. 862832 nimega „Rohuküla sadam“ III järjekohale, kinnistule nr. 896333 nimega „Heltermaa sadam“ V järjekohale ja kinnistule nr. 1649732 nimega „Virtsu sadama laiendus“ II järjekohale on seatud ühishüpotek AS SEB Panga kasuks summas 3 000 000 eurot.

Laenude tagatiseks panditud varade soetusmaksumus on 31.12.2022 seisuga 52 313 409 eurot (31.12.2021 seisuga 51 740 885 eurot), kogunenud kulum 22 685 462 eurot (31.12.2021 seisuga 21 082 627 eurot) ja jääkmaksumus 29 627 948 eurot (31.12.2021 seisuga 30 658 258 eurot).

Lisa 19 Tehingud ja saldod seotud osapooltega

AS Saarte Liinid aktsiad kuuluvad 100% Eesti Vabariigile. Aruandes on seotud osapooltena käsitletud ettevõtte omanikku, nõukogu ja juhatuse liikmeid ning muid ettevõtteid ja ametiasutusi, kelle üle nimetatud isikutel on kontroll või oluline mõju (sh üksused, kus riigil on kontroll või valitsev mõju).

Juhatuse ja nõukogu liikmete tasu

AS Saarte Liinid töötab viieliikmeline nõukogu, igapäevatööd juhivad üheliikmeline juhatuse, nõukogu ja auditikomitee liikmetele arvestati aruandeaastal palka summas 141 899 eurot (2021. aastal 172 721 eurot) ja preemiat summas 18 649 eurot (2021. aastal 31 868 eurot). Juhatuse ja nõukogu liikmed ei saa ettevõtetelt pensioniga seotud õigusi.

Lahkumishüvitised

Juhatuse liikmele võib maksta lahkumishüvitist üksnes tema tagasikutsumisel nõukogu algatusel enne volituste tähtaja möödumist. Lahkumishüvitist võib maksta juhatuse liikme tagasikutsumise ajal kehtiva kuni kolme kuu tasu ulatuses (RVS § 86 lg 3). 2022. aastal maksti juhatuse liikmetele lahkumishüvitisi 34 500 eurot.

Tehingud seotud osapooltega

Ettevõtetel on teiste riigi kontrolli või olulise mõju all olevate üksustega tehinguid tavapärase äritegevuse käigus, millest olulises summas ostu- ja müügitehinguid aruandeperioodil ja võrreldaval perioodil on välja toodud käesoleva Lisa tabelites. Lisaks on ettevõtte saanud omanikuga seotud ametiasutustelt materiaalse põhivara soetuseks toetusi. Lisas 12 välja toodud toetused aruandeperioodil (kokku summas 253 374 eurot) ning võrreldaval perioodil (kokku 711 564 eurot) on kõik saadud omaniku kontrolli või valitseva mõju all.

eurodes

Tehingud seotud osapooltega 2022	Teenuste müük	Kaupade ost	Teenuste ost	Muud investeeringud / toetused	Nõuete saldo 31.12.2022	Kohustuste saldo 31.12.2022
Nimi	Summa	Summa	Summa	Summa		
<i>Juhatuse ja nõukogu liikmetega seotud ettevõtted:</i>						
Saare Kütus AS	2 790		729			
Saaremaa Ettevõtjate Liit MTÜ			500			
Eesti Arhitektide Liit			4 950			
<i>Omanikuga seotud asutused ja ettevõtted:</i>						
Kuressaare Veevärk AS		7 822				304
Teede Tehnokeskus						
Transpordiamet	40 885		71 904		4 539	
Riigi Infosüsteemi Amet			20 580			1 740
Politsei- ja Piirivalveamet	29 645		9 501		3 964	
TS Laevad OÜ	3 955 089		4 791		324 250	242
Eesti Energia			1 076 422			182 568
Eesti Post AS			888			455
AS Eesti Loots	80 346				10 170	
KOKKU	4 108 755	7 822	1 190 265	0	342 923	185 309

(Lisa 19 järg)**eurodes**

Tehingud seotud osapooltega 2021	Teenuste müük	Kaupade ost	Teenuste ost	Muud investeeringud / toetused	Nõuete saldo 31.12.2021	Kohustuste saldo 31.12.2021
Nimi	Summa	Summa	Summa	Summa		
<i>Juhatuse ja nõukogu liikmetega seotud ettevõtted:</i>						
Saare Kütus AS	2 790	17 263				
Saaremaa Ettevõtjate Liit MTÜ			500			
Eesti Arhitektide Liit			4 950			
Puumarket AS		244				
Võrkaia Sadam OÜ	2 476					
<i>Omanikuga seotud asutused ja ettevõtted:</i>						
Kuressaare Veevärk AS		8 027				50
Teede Tehnokeskus			468			
Transpordiamet	39 843		71 693		4 222	71 014
Riigi Infosüsteemi Amet			20 160			1 680
Politsei- ja Piirivalveamet	15 192		7 781		673	
TS Laevad OÜ	3 862 761		24 784		361 914	328
Eesti Energia			159 188			9 351
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus				200 000		
Eesti Post AS			6 552			1 349
AS Eesti Loots	54 894				8 545	
KOKKU	3 977 956	25 534	296 076	200 000	375 355	83 772

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK**Kasumi jaotamise ettepanek**

Eelmiste perioodide jaotamata kasum	13 927 298
Aruandeaasta koondkasum	1 163 509
KOKKU	15 090 807
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	58 175
Eelmiste perioodide jaotamata kasum peale jaotamist	15 032 631
KOKKU	15 090 807

Kaida Kauler juhatuse esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Tallinn, 23. märts 2023. a.

JUHATUSE JA NÕUKOGU LIIKMETE ALLKIRJAD 2022 MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Käesolevaga kinnitame majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust.

AS Saarte Liinid 2022. majandusaasta aruanne on kinnitatud ainuaktsionäri poolt üldkoosolekul vastavalt digitaalse allkirjastamise kuupäevale.

(allkirjastatud digitaalselt)

majandus- ja taristuminister

Juhatus:

Kaida Kauler juhatuse esimees (allkirjastatud digitaalselt)

Nõukogu:

Jaano Vink nõukogu esimees (allkirjastatud digitaalselt)

Siiri Odrats-Koni nõukogu liige (allkirjastatud digitaalselt)

Indrek Allmann nõukogu liige (allkirjastatud digitaalselt)

Marilyn Hein nõukogu liige (allkirjastatud digitaalselt)

Taivo Linnamägi nõukogu liige (allkirjastatud digitaalselt)

MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EESTI MAJANDUSE TEGEVUSALADE KLASSIFIKAATORILE (EMTAK)

Jaotumine tegevusalade järgi	eurodes	
	2022	2021
Sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused (EMTAK 52221)	8 123 787	7 788 169
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus (EMTAK 68201)	192 311	173 023
KOKKU	8 316 098	7 961 192